

Uvodnik

Jurij Paljk

Za duhovno in etično prenavo

Gotovo ste tudi sami prepričani, da ni potrebno biti ne velik politični izvedenec ne velik gospodarstvenik, da je vsakomur jasno, kako zapleteno in težavno je sedanje stanje v državi in širše v svetu. Prav te dni so italijanska javna občila skorajda sramežljivo poročala o tem, kako so v Združenih državah Amerike morali pri ameriški banki Številka ena, kar J. P. Morgan Chase nedvomno je, priznati, da je njihov visoko postavljeni človek Bruno Iksil s sodelavci v samo šestih tednih napravil najmanj dve milijardi evrov. Da, dve milijardi evrov. Seveda na borzi, seveda z visokimi tveganji, seveda ob vednosti vodilnih v banki, seveda v času krize, seveda v času, ko moramo davkoplačevalci reševati banke iz brezna dolgov, brezna brez dna. V Londonu delujoči finančni preprodajalec in spekulant je napravil denar, a se je kolegom rad širokoustil, da je enak Jezusu Kristusu in da lahko hodi po vodi, če le hoče; kot je tudi njegov vzdevek Voldemort dovolj zgovoren, saj pove veliko o njem. V svetovno znani sagi o čudežnem čarovniku Harryju Potterju je namreč Voldemort tisti zli čarovnik, ki je pravo nasprotje dobremu.

Še en finančni skandal svetovnih razsežnosti, ki samo potrjuje, kako zmotno je misliti, da je danes vse v redu na finančnem trgu, da gre danes na bolje, da se danes ne trguje z meglo, kot se je včeraj, o čemer pričajo tudi zadnje izjave sicer vedno previdnega italijanskega premierja Maria Montija. Premier je minulo nedeljo odšel v Toskano in se srečal s svetim očetom Benediktom XVI., ki je bil v Arezzu na pastoralnem obisku. Časnikarjem je ob robu srečanja s svojim značilnim utrujajočim glasom povedal nekaj pobožnih želja o tem, kako se država nahaja "sredi družbenih trenj" in še to je dodal, da "si moramo vsi prizadevati, da bo naša država izšla iz teške krize", kaj več pa ni povedal. Tudi zato ne, ker ne more. Predvsem pa zato ne, ker rezultatov nima. V Italiji namreč nihče ne verjame več politiki, o čemer pričajo zadnje upravne volitve, kjer je gibanje komika (a vi še verjamete, da gre res samo za komika?) Beppeja Grilla poželo prve konkretne ovacije in lep volilni uspeh. Če gre bolj za protest kot za politični uspeh, bo pokazal čas. Še manj pa v Italiji verjamemo sedanjim vladim in njenim iskanjem rešitev za izhod iz sedanje krize, predvsem zato ji ne verjamemo, ker se preplačanih politikov na vseh ravneh z rezi ter obdavčenji ni niti dotaknila, kot se tudi ni dotaknila bogatih slojev, o čemer pričajo tudi, ne samo!, a tudi naravnost nedostojno obnašanje do bančnih zavodov in njihovih fundacij, ki naj v prihodnje ne bi plačevale davka na nepremičnine, medtem ko bomo ta davek navadni davkoplačevalci še kako plačevali, celo zasojena, da bo, napoveduje vlada. Največji problem pa je v tem, da izhoda iz te hude finančne in gospodarske krize ne vidi nihče in ni ga, ki bi z vedrim optimizmom pokazal pot, rešitev. Takega malodušja, kakršnemu smo sedaj priča, ne pomnimo, prav gotovo pa je, da je politika popolnoma odpovedala, kar je seveda zelo slabo. Da smo v Italiji priče seriji samomorov zaradi finančnih polomov, je seveda naravnost noro, saj se ve, o tem govori znanost s suhimi številkami, da italijanski narod ni nagnjen k samomoru, česar, recimo, za slovenskega ne moremo napisati.

"Posebna pozornost do drugih je vedno bila vodilo Cerkev skozi stoletja in prav zato je bila Cerkev vedno solidarna s tistim, ki se znajde v težavah in je potreben pomoči, zato je Cerkev vedno delila svoje imetje in se je zavzemala za bolj preprost slog življenja ter bila vedno proti kulturi trenutnosti, ki je očarala mnoge in je tudi kriva za današnjo duhovno krizo", je dejal papež Benedikt XVI. minulo nedeljo v Arezzu. Prosil je Boga, naj nam da vsem moralno podporo, "da celotna Italija ne zapade malodušju, ampak naj se nasloni na trdne temelje humanistične tradicije ter se odločno poda na pot duhovne in etične prenavo, ki edina lahko popelje k resničnemu izboljšanju družbenega in javnega življenja". In papež je nato povzdignil pogled na trideset tisoč zbranih ter jim dejal: "In prav vsakdo lahko pri prenavi prispeva svoj delež!"

Foto DPD

60 let ponosnega petja v Števerjanu

Ob 60. obletnici Mešanega pevskega zbora F.B. Sedej v Števerjanu

S slovensko kulturo v srcu!

Mešani pevski zbor F. B. Sedej iz Števerjana je prejšnji teden - ob 60-letnici nepretrganega delovanja - presenetil javnost s svojo mladostno zagnanostjo in svežino.

Razvoj sestava, katerega korenine segajo v leta pred prvo svetovno vojno, je tesno povezan s petjem pri nedeljskem bogoslužju in z razvejenim kulturnim delovanjem v vasi. Števerjanci so od nekdaj radi peli in veselje do petja posredovali mlajšim rodovom. V prvi polovici prejšnjega stoletja si cerkveni zbor ni zastavljal posebnih ciljev, prelomnico pa predstavlja leto 1949, ko je v vas iz Medane prišel mlad organist Herman Srebrnič. Privabil je veliko število mladih pevcev in zbor se je polagoma okrepil; ob cerkvenem petju je začel gojiti tudi narodno. Spomladi 1952 je Srebrnič priredil med Borovci prvi samostojni koncert. V zadnjih 30 letih je zbor pod taktirko novih dirigentov - Tomaž Tozon, Bogdan Kralj, Vladimir Čadež, Mirko Ferlan in Aleksandra Pertot - kakovostno napredoval in dosegel celo vrsto zavidljivih uspehov.

Okrogli jubilej so pevci mešanega pevskega zbora skupaj s člani Dramske družine SKPD F. B. Sedej obeležili v petek, 11. maja, v Sedejevem domu s krstno izvedbo briljantne zborovske komedije *Grozdi so dozoreli* na besedilo in v režiji Jasmin Kovic, ob glasbi Adija Daneva in pod taktirko Aleksandra Pertota. Na odru je zaživela števerjanska vaška skupnost iz 20. let prejšnjega stoletja. V kmečkih oblačilih tistega časa in v polnokrvnem narečju so nadarjeni amaterski gledališčniki - na poseben način so se izkazali nosilci glavnih vlog Marinka Černic, Matej Pintar, Stefania Beretta in Nikolaj Pintar - ob petju zbora, ki je bil dejavno soudeležen v igri, na duhoviti način uprizorili ljubezensko zgodbo z različnimi zapleti in s končnim srečnim razpletom.

Mladi in dinamični predsednik društva Filip Hlede se je zahvalil izvajalcem večera in

prisotnemu Hermanu Srebrniču, ki mu je občinstvo namenilo posebno tople aplavz, ter na kratko orisal prehojeno pot zbora. Zaradi finančne krize časi niso rožnati za nikogar, je povedal Hlede, in vendar je prepričan, da bodo Števerjanci delovali s še večjo vnemo, ker nosijo slovensko kulturo v srcu. "To smo dolžni storiti za tiste, ki so z mnogo skromnejšimi sredstvi in v težkih časih s ponosom peli slovenske pesmi, in za tiste, ki so spodbujali ljudi, naj pristopijo k našemu zboru". V pesmi, po kateri nosi naslov zborovska komedija, je verz "močnejša kot smrt je ljubezen", je še dejal: "Naj se ta srčna vez z MePZ F. B. Sedej nikdar ne pretrga"! Marjeta Pečarič z Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti je nato podelila pevcem priznanja za dolgoletno kulturno delovanje: bronaste Gallusove značke za petletno udejstvovanje na glasbenem področju ljubiteljske kulture, srebrne za desetletno in zlate za dvajsetletno. Častno Gallusovo značko - za več kot 30-letno udejstvovanje na glasbenem področju - je podelila trem pevcem. Ob visoki obletnici je t. i. zlato jubilejno priznanje, "ki ga na skladu podelujemo bolj poredkoma", podelila zboru Sedej "za pomemben doprinos k ohranitvi slovenske pesmi in slovenske narodne identitete v Italiji".

/str. 7

Jubilej

SPD Mačkolje
proslavlja letos 60-
letnico ustanovitve
društva in 50.
izvedbo
priljubljenega
Praznika česenj

11

V spomin / Prof. Silvan Kerševan

Prof. Silvan Kerševan je bil čudovita in edinstvena oseba. Prejšnji torek, 8. maja, je doživel. Zapustil je mamo Zoro, brata Žarka z ženo in sinovoma ter veliko "družino" Komelovcev in prijateljev, ki so se našli njegove vizije kulture kot poslanstva. Rodil se je 21. februarja 1941 v Sovodnjah ob Soči, kjer je opravil osnovno šolo, nižjo gimnazijo in klasični licej pa v Gorici. Diplomiral je iz političnih ved, nato je vse do upokojitve leta 1996 poučeval nemščino na srednji šoli Ivan Trinko v Gorici. Celih 40 let je bil glava in srce, motor in duša glasbene šole, ki se je iz skromnih zametkov na Placuti v prvih 70. letih razvila v danes številčnejšo in eno najbolj kakovostnih tovrstnih ustanov v goriški pokrajini. Iz nje so že izšli - in še izhajajo - vrhunski glasbeniki, skladatelji, zborovodje, organisti, pevci itd. Ljudje, ki jim glasba pomeni ne le zabavo in sprostitve, ampak hrano za dušo in balzam za medčloveške odnose. Trdno je verjel v združevalno moč glasbe. Bil je neutrujen snovalec vizionarskih idej in genialnih prebliskov, "vulkan" zamisli in načrtov, ki so večkrat prehitevali čas. Rušil je pregrade in s svojim prirojenim darom za navezovanje stikov gradil mostove.

/str. 3

SSk je prejela 46,88% slovenskih preferenčnih glasov v Gorici

Zahvala volivcem in volivkam

Pokrajinski tajnik stranke Slovenska skupnost na Goriškem Julijan Čavdek se v tiskovnem sporočilu zahvaljuje vsem volivkam in volivcem, ki so svoj glas oddali strankinim kandidatom na listi Demokratske stranke. Zaupanje v slovensko stranko, njen program in zaupanje Walterju Bandlju, Alenki Drobež, Marilki Koršič in Božidarju Tabaju je navrglo lep uspeh, ki se kaže v skupnih 443 preferenčnih glasovih in treh izvoljenih; ti so, kot znano, Marilka Koršič (150), Walter Bandelj (145) in Božidar Tabaj (120). Alenka Drobež je prejela 28 preferenčnih glasov. Štirje kandidati SSK so prejeli 4,62% od skupnega števila oddanih preferenc (9586). Ta rezultat predstavlja pomemben napredek v primerjavi s prejšnjim izpred petih let, ko so prav tako štirje kandidati SSK prejeli 381 preferenčnih glasov oziroma 3,7% vseh preferenc (10296). Dober rezultat potrjuje tudi dejstvo, da je SSK prejela več glasov, kljub temu da se je število volivcev precej zmanjšalo. Leta 2007 je bila volilna udeležba 69,92%, letos pa le 61,10%.

Slovenska skupnost, po besedah tajnika Čavdka, ugotavlja, da je jasen poraz, ki sta ga doživela levosredinska koalicija in županjski kandidat Giuseppe Cingolani. Kljub podrobnemu pripravljalnemu delu in poštenemu prizadevanju vseh je ocena goriškega volilnega telesa drugačna od pričakovanih. Zato, poudarja Čavdek, bo znotraj levosredinske koalicije potreben resen razmislek, saj je jasno, da v tem trenutku ni pogojev za zmago nad desnosredinskim taborem. To je še toliko bolj problematično za Slovence, ki strnjeno nastopamo v levosredinski koaliciji in bomo še nadaljnjih pet let v opoziciji. Pri tem SSK zaskrbljeno gleda na novo petletno desnosredinsko upravo goriške občine, tako z vidika splošnega razvoja kot glede izvajanja določil zaščitne zakonodaje. Čavdek napoveduje, da bodo v naslednjih dneh sklicani pristoj-

ni strankini organi, ki bodo volilni nastop analizirali na podlagi rezultatov, predvsem pa nastopanja Slovencev. Največ preferenc je prejel David Peterin (219), ki je bil edini predstavnik slovenske komponente v Demokratski stranki. Sledijo mu trije kandidati SSK. Vsi štirje bodo sedeli v goriškem občinskem svetu v svetniški skupini Demokratske stranke, ki bo imela skupno sedem svetnikov. Kako bo ta skupina izoblikovana, kdo bo njen načelnik, kakšen bo njen naziv ipd., pa je po mnenju

Julijan Čavdek (foto DPD)

Čavdka stvar njene avtonomije in mora biti izraz njene sestave. Pokrajinski tajnik SSK nadalje ugotavlja, da so skupno vsi slovenski kandidati prejeli 945 preferenc, kar predstavlja 9,86% vseh preferenčnih glasov. Od tega ima SSK 46,88% (443) vseh slovenskih preferenčnih glasov, Slovenci (brez SSK) v Demokratski stranki 31,75% (300), slovenska komponenta v Demokratski stranki 23,17% (219), sledijo SEL 11,64% (110), Forum 4,23% (40) in Zveza levice 2,65% (25). Stranka Slovenska skupnost ima torej skoraj polovico vseh slovenskih preferenčnih glasov in je pri tem treba upoštevati, da bi s samostojnim nastopom prejela več glasov (na deželnih volitvah leta 2008 je lista SSK v občini Gorica prejela 835 glasov), a bi pri tem verjetno izvolila manjše število svetnikov.

Priziv SSK proti ukinitvi rajonskih svetov ni demagogija
Odgovor na izjavo pokrajinskega predsednika SKGZ Slovenska skupnost odločno zavrača presenetljive trditve pokrajinskega predsednika SKGZ Livia Semoliča, ki je označil priziv na Deželno upravno sodišče

proti ukinitvi goriških rajonskih svetov za demagogijo. Take izjave so za SSK obžalovanja vredne; SSK ugotavlja, da so podlaga globoke razprtje znotraj slovenske narodne skupnosti, kar je nedopustno in neodgovorno. Pritožba spada med uzakonjene državljanske pravice, na podlagi katerih je mogoče zahtevati izvajanje zaščitne zakonodaje. Jasno je, da če bo SKGZ ohranila skupno sedem svetnikov, bo nadaljnje dogovarjanje in sodelovanje močno obteženo, kar bo v škodo vsem.

Trije občinski svetniki SSK pred izbiro

Novoizvoljeni občinski svetniki SSK Walter Bandelj, Marilka Koršič in Božidar Tabaj so tudi podpisniki priziva proti ukinitvi goriških rajonskih svetov. Na podlagi 4. odstavka čl. 63 zakonskega odloka 267/2000 pa se zdi, da to ni v skladu s funkcijo svetnika. To bo v naslednjih dneh preverjeno, saj pritožba ne predstavlja zasebnih interesov, temveč skupne. Odločitev bo treba sprejeti deset dni po prvem zasedanju goriškega občinskega sveta.

Evropski poslanec Milan Zver v Novi Gorici

V soboto, 12. maja, je v veliki dvorani Mestne občine Nova Gorica potekal Evropski večer, na katerem je bil prisoten evropski poslanec dr. Milan Zver, ki je obenem tudi kandidat SDS in Nsi za prihodnje predsedniške volitve v Sloveniji. Evropski večer je priredila novogoriška enota SDS. Za uvodne besede in kratko predstavitev je poskrbela glavna predstavnik novogoriške SDS, poslanka in občinska svetnica Patricija Šulin. Dr. Milan Zver se je dotaknil perečih odprtih vprašanja Evropske unije. Glavna tematika je stanje državnih proračunov članic. Kljub težavam pa ostaja EU še vedno velika priložnost, ki ima še ogromnega potenciala. V nadaljevanju se je dr. Zver osredotočil na temo univerzitetnega izobraževanja in izvajanja bolnijske reforme. Pri tem je podčrtal prizadevanje za kakovostni dvig izobraževanja mladih. Ob koncu je beseda tekla še o kmetijski in prehranski politiki.

Ob 20. obletnici samostojne Republike Slovenije

Priznanje Borisu Pahorju

Veleposlanik Iztok Mirosi je 8. maja 2012 v Milanu podelil priznanje ministra za zunanje zadeve Borisu Pahorju ob 20. obletnici samostojne Republike Slovenije za njegovo večletno prizadevanje pri krepitvi prepoznavnosti in mednarodnega ugleda Republike Slovenije v svetu. Boris Pahor se je odločno zavzemal za slovensko suverenost, samostojnost ter zedinjeno prihodnost. Neuklonljivo si je prizadeval za dobrobit zamejskih Slovencev in za pravice narodnostnih manjšin. Prispeval je k širjenju demokratičnih vrednot, zagovarjal sodelovanja med narodi in svobodno Evropo ter se boril proti vsem totalitarnim režimom. Boris Pahor je svoje življenje in delo zaznamoval z iskanjem resnice ter zavzemanjem za svobodo in demokracijo.

Veleposlanik je priznanje podelil ob predstavitvi avtobiografske knjige *Il figlio di nessu-*

no - Nikogaršnji sin, ki je bila predstavljena v Milanu. Ravno Pahorjeva desetletna ustvarjalna literarna in publicistična dejavnost na stičišču dveh kultur je veliko prispevala k pre-

poznavanju slovenske kulture in naroda. Pahorjeva dela so namreč med najbolj prepoznavnimi slovenskimi knjigami v svetu, prevedena v številne evropske in svetovne jezike.

David Peterin, občinski svetnik Demokratske stranke

Zahvala volivcem za izkazano zaupanje

Zahvaljujem se vsem volivkam in volivcem za izkazano zaupanje. Z 219 glasovi sem izvoljen v občinski svet z največ osebnimi preferencami med kandidati vseh list. To mi daje veliko odgovornost, kateri bom z vašo pomočjo, z vašimi opozorili in predlogi lahko kos. Izvolitev ni cilj, ampak startna točka poti do lepše in prijaznejše Gorice. Glasove sem prejel na skoraj vseh voliščih, prejel sem slovensko in italijansko podporo. Zato bom aktivna referenčna oseba za potrebe slovenske narodne skupnosti,

vezni člen med občinsko upravo in našimi vasi: Štan-

nem se bom zavzemal za zadeve, ki se tičejo vseh občanov, saj je Gorica ravno 'seštevek' vseh teh posebnosti. Gorica ni zaupala svoje bližnje prihodnosti alternativni, ki jo je predstavljal Giuseppe Cingolani. V tako zahtevnem obdobju, v kakršnem živimo, je v zaskrbljenosti pred novostjo mesto izbralo preteklost. Gorica pa mora imeti pogled uprt v izzive prihodnosti, zato bo moja opozicija v občinskem svetu konstruktivna, a odločna, saj gre za prihodnost mesta, ki ga imamo najbolj pri srcu.

drežem, Pevmo, Oslavjem, Št mavrom in Podgoro. Obe-

Povejmo na glas

Hvala ti za vse, Silvano

Silvano ti rečem, ker so te tako imenovali doma in v najožjem krogu ter v rodnem kraju in ker je to povsem osebna zahvala, ki se ne sklicuje na hvaležnost množice ostalih. Želim se ti namreč zahvaliti za vse, kar sem v teh dolgih letih v tebi razumel, in s tem obogatil svojo življenjsko izkušnjo. Hvala ti za tvojo neposrednost, šaljivost in hudomušnost, ki pa je bila le zunanji videz tvojega pronicljivega pogleda, ki je vedel vse, preden sva sploh pričela pogovor. Mnogokrat je bil dovolj že pozdrav, tvoje dvojno ali trojno prikimavanje z glavo in že je bilo jasno, da je bil tedaj aktualen problem spoznamo pojasnjen. Hvala ti za tvoje postavljanje na hodnikih 'tvojega Komela', ko si stal nekje ob strani, pri zidu, nekaj razmišljal in se potem kot prijazna senca pomaknil naprej, ali pa igri vo pomahal z roko ter brez besede odšel v drugo smer. Hvala ti za trenutke, ko je bila izmenjava mnenj nujna in je bilo treba določeno stvar poglobiti in po možnosti razrešiti, da ne bi prerasla v večjo težavo. V teh primerih si vedno govoril zgoščeno, naravnost in brez olepšav, in če je bila zadeva težja, končal na hitro, da bo že kako in da le ni tako težko, kot se je zdelo. In vedno je bilo čutiti, če si se šalil ali jezil, da imaš v mislih vselej in vsak trenutek svojo šolo, 'svojega Komela', nekaj sto učencev, vsaj dva ducata učiteljev in profesorjev ter vse sestanke, ki te čakajo in na katere boš šel samo zaradi šole, zaradi sebe verjetno nikoli. Hvala ti za tvojo radoživost in igrivost, ker je bilo jasno, da rast

in napredek šole ne potekata le v soncu in luči, ampak da jih spremljajo tudi nemajhne težave. Kot se zdi sedaj ob tvojem odhodu vse preprosto in lepo, tako si doživljal s svojimi uspehi resne odpore v obliki povsem drugačne miselnosti, odpore, ki so trdovratno in od časa do časa zelo trdo vztrajali. Šlo je za takšno zavzetost za lastno narodnost, ki se prekomerno boji asimilacije, pa se zato ne more razmahniti v druge prostore in pokazati, kako smo kvalitetni in dragoceni. Ti pa si bil svetovljan in si bil prepričan, da lahko naša dejavnost samozavestno seže navzven ter pritegne k nam ljudi od vsepovsod, iz večinskega naroda, iz sosednje Slovenije ter jim posreduje naše znanje in pogled na svet. 'Komel' je tako raste in raste, pridobival ugled - ti si imel enkratnih idej in vizij v izobilju - ter postal, tako rekoč, čudež v teh naših krajih. Čudež, kljub temu da na večini uradnih omizij ni prejel priznanja, ki si ga je zaslužil in ki bi mu omogočil še prodornejše delovanje. Namesto priznanja osuplost, kaj naj vendar storimo s tem 'Komelom', ki je društvo, sedaj pa je prerastel v pravo poklicno kulturno institucijo, kako naj ta pojav sploh opredelimo, kaj šele finančno izdatneje podpremo. Zato ti lahko rečem, dragi Silvano, da sem danes vesel, da sem te, kolikor je le bilo v moji moči, pri tvojem delu vselej podpiral in se za tvojo šolo dosledno zavzemal. Prav to me ob tvojem odhodu pomirja in vsaj malo tolaži.

Janez Povše

Predsednik Sveta slovenskih organizacij Drago Štoka

Voščilo Lelji Rehar Sancin ob lepem življenjskem jubileju

Ob lepem življenjskem jubileju priznane kulturne delavke, publicistke, prevajalke in igralka, Lelje Rehar Sancin ji je predsednik Sveta slovenskih organizacij Drago Štoka pisno čestital in se ji zahvalil za pomembno delo v korist slovenske narodne skupnosti v Italiji. Pri tem je predsednik Štoka podčrtal, kako je bilo delo Rehar Sancinove

neutrudno, nesebično ter neprecenljivega pomena, saj je skozi desetletja vestno in natančno skrbela za življenje, razvoj in bogatitev našega slovenskega jezika, naše kulture, naše globoke zavesti ter pripadnosti slovenskemu narodu kot celoti. Predsednik Štoka je pisne čestitke končal tako, da je jubilarntki izrazil še veliko zdravljaja, moči in trdne volje v upanju, da bi svoje poslanstvo v dobrobit nas vseh opravljala še dolga leta.

S 1. STRANI V spomin

Prof. Kerševan je bil čudovita in edinstvena oseba

Kot človek dialoga je spodbujal čezmejne stike z krojaki iz matice, pa tudi ogromno naredil za sožitje med Slovenci in Italijani na Goriškem. Po svoje je bil nekonformist, razmišljujoč in hkrati hudomušen, inteligenten in duhovit, kot zna to biti le človek z mnogoterimi talenti in posebno karizmo. Prav tako kot Emil Komel, po katerem je bil poimenovana glasbena šola leta 1988, je bil svetovljan in humanist. Gojenci, ki so ga spoznali, so zato od šole odnesli veliko več kot le glasbeno vzgojo. Ob njem so srkali srčno kulturo, plemenitost in širino izobraženca, ki je pogljal iz preprostih korenin in je zato bil še posebno pristen. Utelesal je dediščino najzlahtnejših goriških glasbenikov in krščanskih intelektualcev, tistih, ki so primorskemu človeku postavili zanesljive temelje ter s svojo duhovno in kulturno vizijo še danes dajejo razlog za obstoj in delovanje številnim ustanovam goriških Slovencev. Tudi našemu tedniku.

Prof. Kerševan je znal očarati in biti privlačen, saj je razmišljal na široko. Vsakomur se je znal približati in z lahkoto ter brez ovinkarjenj je prišel do živega, če je sogovornik le to sprejel. Radodarno je sejal velikodušnost, pravi prostor in humus za mlado življenje in njegovo rast. Znal je prisluhniti in v težavah konkretno pomagati, razumeti in motivirati, pa tudi spravljati v dobro voljo in se smejeti do solz.

Vse to in še marsikaj drugega je bil prof. Silvan Kerševan. Vsakdo, ki ga je poznal, bi lahko povedal še marsikaj. V mnogih je pustil globoko sled, zato je njegova zapuščina še kako živa, z njo pa tudi njegova duša. Ker verujemo, da bo za vedno ostalo to, kar je bilo narejeno v ljubezni, smo trdno prepričani, da se bomo s prof. Kerševanom še srečali.

Žalno sejo

Velika množica se je v četrtek, 10. maja, v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici na žalni seji poklonila njegovemu spominu. Ljudje iz vse Goriške, Tržaške, bližnjih krajev Primorske, pa tudi iz osrednje Slovenije in Koroške so se tako poslovili od dolgoletnega ravnatelja SCGV Emil Komel, kulturnika in prijatelja, ki je bil s svojim pedagoškim žarom, izostrenim estetskim čutom in znatnimi organizacijskimi sposobnostmi v zadnjih 40 letih eden vidnejših oblikovalcev goriškega glasbenega življenja. Tišino v polni dvorani je uvodoma prelomila ganljiva izvedba ljudske priredbe *Narljeuša*, ki jo je zapel Mladinski zbor Emil Komel pod vodstvom Damijane Čevdek, ena izmed rož, ki si jo je pokojni rad pripeljal v gumbnico. Predsednica upravnega odbora glasbene šole **Mara Černic** je najprej povabila navzoče k minuti molka, nato se je Kerševana spomnila kot "človeka, vzgojitelja, kulturnika, kot enega izmed nas". Tudi v zadnjem pogovoru z njim, je povedala, ga je skrbelo, kako bo naprej, kdo bo skrbel za šolo in kako se bo razvijala. Njegova glavna skrb je bila, kako ohraniti in razvijati kul-

turno poslanstvo šole, kako dokazati okolju, kaj je SCGV Emil Komel in kateri sta njegova neprecenljiva vrednost in vloga v tem prostoru. "Silvan je ustvaril glasbeno šolo, jo je organizacijsko zasnoval, glavni izziv pa danes ni samo ohranitev šole, osrednji izziv je ohraniti in razviti njeno dušo. S svojim delom in človečnostjo, ki sta ga zaznamovala, je ustvarjal in izoblikoval način mišljenja, obnašanja; njegova odprtost in širokosrčnost sta dali pečat učiteljem in gojencem. Glede narodnostnega vprašanja je "verjel v medsebojno spoznavanje in pozitivno kontaminacijo"; vedel je, da se identiteta posameznika in skupnosti utrjuje v soočenju, v katerem vadimo medsebojno spoštovanje in sprejemanje drugačnosti. "Glasba je bila sredstvo, ki ga je uporabljal, da je zblíževal ljudi". Z njo je izražal najgloblja čustva, tudi tista, ki jih ni mogoče ubesediti. Znal je prenašati ljubezen do glasbe na mlade na različne načine in v različnih okoljih udeleženci ter prevečali ves naš prostor". Kot dolgoletni prijatelj in kulturni sopotnik je

skem prostoru. Z nekaterimi prijatelji sta Paulin in Kerševan "prevozila skoraj vse evropske države, predvsem tiste za takratno železno zaveso"; tudi to je bila - na njegovo pobudo - priložnost za obisk kulturnih znamenitosti in dogodkov ter odličnih koncertov. "Silvan Kerševan je l. 1972 skupaj s Franko Žgavec in nekaterimi drugimi sodelavci dal pobudo za ustanovitev glasbene šole na Placuti, ki se je kmalu razvila v pomembno glasbeno središče in, po preselitvi v Kulturni center Lojze Bratuž, zelo okrepila svojo dejavnost". Duša in motor tega delovanja je "s svojo ustvarjalno zagnanostjo do smrti bil ravno Silvan Kerševan". V imenu staršev gojencev SCGV Emil Komel, pa tudi kot sodelavca pri upravi in učnem delu na šoli, sta na oder stopila **Damjan Hlede** in **Valentina Pavio**. Prvi je povedal, da ju na dragega Silvana "veže mnogo zgodb, poti in spominov", za kar sta mu globoko hvaležna. "Njegovo osebnost je zaznamovala velika odprtost", vsakogar je sprejel za to, kar je bil. V sočloveku je videl potencial, imel je neverjetno sposobnost v njem videti talente, najti skrite darove. "V sočloveku je zmeraj iskal njegovo resnico, nikdar svoje". Bil je človek dialoga, strpnosti in soočanja, ni se bal sprejemati drugih. Njegovo odprtost je dopolnjevala dobrot, ki se je iz-

morskih glasbenih šol in vseh sodelavcev v Sloveniji. "Stkali smo prijateljstvo, ki z odhodom spoštovanega in dragega Silvana ne bo izginilo. Prijateljstva ostajajo večna". Veliko je prispeval k čezmejnemu sodelovanju, saj je že v 70. letih privabil v Gorico lepo število pedagogov s slovenske strani. Sodelovanje matične domovine in zamejstva je potekalo v glasbenem smislu veliko prej, kot se je to dogajalo na drugih ravneh življenja. To se je uresničevalo na regijskih tekmovanjih, srečanjih glasbenih šol, revijah, seminarjih, koncertih in pri najrazličnejših projektih. "Dragi Silvan, hvala, da si s svojo predanostjo glasbeni muzi zaznamoval naš širši prostor, ga pomagal prebujati, ga ustvarjal za danes in jutri". Dirigent **Marco Feruglio** je o Mednarodnem centru za glasbo in umetnost ArsAtelier povedal, da je konkreten rezultat Kerševanove posrečene zamisli, naravnega sadu njegove izredne in neutrudne dejavnosti kulturnega vodje, ki je bil dosti več kot le predsednik te mednarodne formative in koncertne delavnice. Pozdrav sodelavcev in številnih prijateljev goriškega Kulturnega doma je prinesel ravnatelj **Igor Komel**, ki se je pokojniku zahvalil za skupne projekte in sodelovanje, ki sega v 80. leta. Vezalo ju je "skupno pričanje, da smo Slovenci na Goriškem z združenimi močmi sposobni uresničiti marsikaj velikega in koristnega mesta". Komel je tudi v furlanščini prebral pismo skupnega prijatelja, skladatelja Walterja Sivilottija, ki se je Kerševanu zahvalil za vse, kar je dobrega naredil. Predsednik združenja Seghizzi **Italo Montiglio** je poudaril Silvanov občutek za ironijo in avtoironijo ter njegovo "odprto inteligenco", ki je gledala onkraj fasade. Kerševan, ki ni imel rad retorike, ni pustil neizpolnjenih praznin, kajti "veliko je ljubil in se velikodušno razdal, zato bodo praznino zapolnile osebe, ki jih je imel rad in živijo v ustanovah, ki jim je bil predan in je zanje potrošil vse svoje življenje". Podravnateljica SCGV Emil Komel **Alessandra Schettino** je v krajšem, a iskreno prisrčnem spominu na ravnatelja povedala, da jo je v zadnjih letih tesnega sodelovanja veliko naučil in ji zaupal, "kot je zaupal mladim, ki so na šoli vedno našli odprta vrata". Bil je glava in srce šole, "ki je bila njegova družina in za katero je tudi v zadnjih časih, ko ga je bolezen

Žalno sejo je uvedel Mladinski pevski zbor Emil Komel

Damjan Paulin orisal pokojnikovo življenjsko pot in zlasti njegovo vpetost v goriški kulturni utrip. Spomnil se je na skupna študentska leta v Alojzijevišči, na strogo disciplino, pa tudi na vrednote in ideale, ki so ju zaznamovali. "Že v teh letih smo se kulturno udeleževali in nastopali na odru dvorane Brezmadežne na Placuti". Nato je Kerševan zavzeto deloval v Slovenskem katoliškem akademskem društvu, v letih 1961-71 je bil v odboru društva, nato pa prevzel vlogo predsednika. Mladino iz SKAD-a so bogatila številna predavanja z odličnimi predavatelji. Mladinsko gibanje je organiziralo slovenske zamejske tabore, ki so povezovali in kulturno spodbujali slovenske mladince iz Italije in Koroške. Pomembni so bili tudi študijski dnevi v Žabnicah in druge prireditve. Kerševan je bil zelo aktiven tudi pri Zvezi slovenske katoliške prosvete. Njegova ustvarjalna in umetniška žilica je prihajala do izraza pri gledaliških, glasbenih, zborovskih in drugih nastopih. Tudi poleti je poglobljal svojo ljubezen do lepega, kulturnega in ustvarjalnega: pridružil se je skupini mladih, ki jih je vodil Jože Peterlin in so v Ukvah utrjevali narodno zavest ter samobitnost v zamej-

ražala v srčnem gostoljubju, radodarnosti in neskončni pomoči. Glasbo je ljubil z vso dušo na pristen in globok način, bila mu je "del celostnega pogleda na življenje". V njej so se vedno prepletale "poezija, misel, filozofija, vizija in duhovnost". V spomin mu je priključevala to, kar je onstran, kar se skriva za videzom stvari. Zato mu je bila "svet odnosov, z njo je rušil meje in pregrade ter gradil mostove". Z njim "odhaja v večnost zelo dobro oplojen delček naše zemlje in našega najbolj ustvarjalnega, odprtega, nezatohega narodnega duha". Valentina Pavio se je kot nekdanja učenka, profesorica in mati štirih otrok, ki obiskujejo to šolo, zahvalila pokojniku za njegovo ljubezen do šole in ljudi; naj mu Bog obilno povrne. **Vlasta Vižintin** je spregovorila v imenu Zveze pri-

dil. Predsednik združenja Seghizzi **Italo Montiglio** je poudaril Silvanov občutek za ironijo in avtoironijo ter njegovo "odprto inteligenco", ki je gledala onkraj fasade. Kerševan, ki ni imel rad retorike, ni pustil neizpolnjenih praznin, kajti "veliko je ljubil in se velikodušno razdal, zato bodo praznino zapolnile osebe, ki jih je imel rad in živijo v ustanovah, ki jim je bil predan in je zanje potrošil vse svoje življenje". Podravnateljica SCGV Emil Komel **Alessandra Schettino** je v krajšem, a iskreno prisrčnem spominu na ravnatelja povedala, da jo je v zadnjih letih tesnega sodelovanja veliko naučil in ji zaupal, "kot je zaupal mladim, ki so na šoli vedno našli odprta vrata". Bil je glava in srce šole, "ki je bila njegova družina in za katero je tudi v zadnjih časih, ko ga je bolezen

izčrpala, vedno skrbel". S svojimi nasveti in ideali je zaznamoval njeno pot. Za vse tiste, s katerimi je delil svoj čas, je bil "bogatega človeka z veliko občutljivostjo". V imenu "Komelovske družine", učnega in neučnega osebja šole, je **Mirko Ferlan** dejal, da je center Komel tak, kot je, tudi predvsem zato, ker je odraz njegove "izjemne osebnosti, velikega pedagoškega smisla, izrednega umetniškega čuta in intuitivno izostrene občutljivosti za medosebne odnose". Znal je spoznavati in ovrednotiti osebne talente vsakogar, vsakomur je priznaval njegovo vlogo in mu izkazoval zaupanje, zato mu je "uspelo izpeljati podvige, ki bi bili za marsikoga nemogoči". Pri srcu mu je vedno bil "duhovni in estetski razvoj mladine", zato je kot občutljiv šolnik z bogatimi izkušnjami profesorje spodbujal, naj sproščajo domišljijo, iščejo nove ideje, nove pedagoške prijeme in didaktične vsebine. Za vse to in za mnogo drugega "vedno si bil in vedno boš z nami", je sklenil Ferlan. Žalno sejo je z dvema pesmima sklenila Pevska skupina Musicum, ki je pred nekaj meseci - po 12 letih delovanja - nehala delovati, a "Silvanu smo to dolgovali"... **David Bandelj** je kot njen vodja in hkrati nekdanji učenec prof. Kerševana obudil nekaj živih spominov nanj. Komaj v zadnjih letih je spoznal, "kakšna karizma in kakšen talent za kvaliteto" sta bila v njem. Mladim izobraženecem, glasbenikom, umetnikom je bil "s svojo očetovsko držo mentor, vzornik in tovariš". Svojo funkcijo ravnatelja in pedagoga je vzel za poslanstvo. Vse to ga je delalo "skrivnostnega,

genialnega, zazrtega v prihodnost, segavega in globokega obema". Za sabo je pustil "svoje vizionarske in avantgardne ideje, svoje navdušenje, svoj humor. In pustil si nam odgovornost, da jih nosimo, gojimo in živimo naprej ... Hvala, Silvan, za vse, kar si naredil. Radi te imamo".

Pogrebna maša

Še večja množica ljudi od vsepovsod se je v soboto, 12. maja, udeležila pogrebne maše v cerkvi sv. Ignacija na Travniku. V prvih vrstah so sedeli mama Zora, brat Žarko z družino, drugi svojci, pa tudi člani "Komelovske družine". Pri obredu je bila na začetku prisotna tudi prefektnja Maria Augusta Marrosu. Številni pevci na koru, med njimi profesorji z glasbene šole in dekleta skupine Bodeča neža, so pod vodstvom Mirka Ferlana in ob orglanju g. Mirka Butkoviča ter Davida Bandlja dali vse od sebe. Petje je bilo mogočno in ganljivo, prav tako igranje nekaterih instrumentalistov. V homiliji je msgr. Oskar Simčič poudaril, da je Kerševan za Gorico naredil nekaj enkratnega in novega. Živeti ob meji je lahko blagoslov ali pa prekletstvo; on je delal, da bi sožitje med Slovenci in Italijani na Goriškem bilo blagoslov. Bog nam je s pokojnikovim življenjem naredil velik dar, preko njega je "nekaj Božje dobrote pljusnilo v naš svet". Msgr. Simčič je tudi prebral pismo, ki ga je svojem poslal nadškof. V njem je msgr. De Antoni podčrtal, da si je prof. Kerševan ustvaril posebno družino, se ji posvetil in predal svoje talente; "vso svojo energijo, svoj prostor in čas je daroval vzgoji". Naj sedaj "uživa zmago večnega življenja"! / DD

Gojenci, profesorji, starši in upravni odbor Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel izrekajo
mami Zori, bratu Žarkotu in vsem v družini globoko sožalje
ob izgubi predragega
SILVANA

Dragi SILVAN,
nebeške strune naj ti zaigrajo
melodijo večne harmonije. Hvala za vse!
Mami Zori, bratu Žarku ter vsem sorodnikom
izražajo iskreno in občuteno sožalje
Svet slovenskih organizacij
Kulturni center Lojze Bratuž
Zveza slovenske katoliške prosvete
Združenje cerkvenih pevskih zborov
Katoliško tiskovno društvo
Zadruga Goriška Mohorjeva
MePZ Lojze Bratuž
Krožek Anton Gregorčič
Mladinski dom
PD Vrh sv. Mihaela
SD Sončnica
PD Štandrež
AŠZ Olympia
ŠZ Soča
SKD Hrast
SKPD F.B. Sedej
PD Podgora
SKRD Jadro
PD Rupa-Peč
Radio Spazio 103
KD Sabotin
Stranka Slovenska skupnost
Pisarna Peric&Drufovka
Gorica, 10. maja 2012

Ob slovesu g. Viljema Žerjala

Hvaležen spomin na blagega duhovnika

Dnevi, napojeni s posebnim vzdušjem, sonce komaj zasije in ogreje ter se spet skrije. Neki zapozneli vonj po pomladi, po pomladi, ki prihaja k nam počasi, ki skoraj noče priti. Stojimo pred cerkvijo v Gabrjah, v kateri se je pravkar končal pogrebni obred za preč. gospoda Viljema Žerjala. Lesena krsta, na kateri je velik šop rdečih nageljnov z rožmarinom in roženkravtom. Simbol slovenstva, šop, ki je neki simbol in zaznamuje naš slovenski narod in ljubezen do njega. In prav to veliko ljubezen do slovenskega naroda je prečastiti gospod Viljem Žerjal stalno izkazoval in potrjeval v svojem življenju. Ob slovesu pred cerkvijo so se oglašali še zadnji akordi dveh zborov, ki so mu peli v slovo. Milozvočni in ubrani glasovi dekliške vokalne skupine Bodeča neža so bili enkratni in občuteni ob poslavljanju od priljubljene

Foto IG

ga duhovnika. Nežni glasovi ptice so prav takrat spremljali in dopolnjevali nežno melodijo iz grl teh kraških deklet. Slovo je bilo žalostno in težko; misli gredo nazaj v čas, ko je gospod Viljem prišel na Goriško. Spoznal sem ga v Rupi, kjer je deloval, kjer je sprejel dušnopastirsko delo. Bil je prijazen, vedno dober in spoštljiv do sogovor-

nika, do vernikov, ki jih je srečeval pri svojem duhovniškem poslanstvu. Občutljiv in razumevajoč do vseh kulturno-prosvetnih potreb slovenskega človeka in do ljudi, ki so živeli na njegovih župnijah. Obiskoval je stare in bolnike ter jim dajal upanje; do vsakega je bil posebno pozoren. Ob slovesih svojih župljanov je za vsakega imel pravo to-

lažilno misel in besedo. Z občutkom za lepoto in umetnost se je lotil dela in obnov naših cerkva. Cerkve na Peči, v Gabrjah in Rupi. Ob postavitvi oken, novega Križevega pota in drugih olepšav je bil zadovoljen in navdušen nad delom. Zahvala mu gre za nasvete, zanimanje in za vse, kar je napravil.

Ko ga je že načela bolezen, in sicer pred približno tremi leti, se je umaknil iz njemu tako ljubih vasi, kot so Rupa, Peč, Gabrje in Vrh Sv. Mihaela, od dobrih vernikov, v dom duhovnikov v Gorico. Večkrat sem ga obiskoval, težko sem odhajal, ker se je prav rad na njemu lastnem način mirno in spoštljivo pogovarjal. Imel sem občutek njegove nelagodnosti ali "nestrpnosti" bivanja v tem kraju in pripravljenosti vsak trenutek zapustiti ta dom, v katerega je bil prisiljen priti. Rad bi se vrnil nazaj med svoje ljudi, kar pa mu ni bilo dano. Odšel je in zapustil ta zemeljski dom; odšel je v večnost po plačilo k Bogu, ki ga je celo življenje ljubil in oznanjal. Naj iz nebes izprosi blagoslova na nas vse in milosti, da bi med našim narodom in tu v zamejstvu zaživel novi duhovniški poklici.

KJ

Izjava

Skupna izjava za javnost družbenikov Betnave d. o. o. in Nadškofije Maribor ob stečaju podjetja Betnava

Družbeniki družbe Betnava d. o. o. so se seznanili, da je družba insolventna in da po mnenju posloводства ne obstaja najmanj 50-odstotna verjetnost, da bo mogoče uspešno izvesti finančno prestrukturiranje družbe tako, da bi družba znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna. Na podlagi teh dejstev so družbeniki tudi ugotovili, da možnost ne obstaja do kapitalizacije družbe, zato so posloводство pooblastili, da postopa v skladu z določili ZFPPIPP in vložijo predlog za začetek stečajnega postopka.

Po stečaju glavnega izvajalca Vegrad d. d., ki je s svojim ravnanjem družbi Betnava d. o. o. in samemu dvorcu Betnava povzročil veliko škodo, se je družba Betnava d. o. o. ves čas trudila rešiti nastalo situacijo, vendar žal to ni bilo mogoče.

Dodatne informacije dobite pri Matjažu Krambergerju v Uradu za odnose z javnostmi Nadškofije Maribor na Slomškovem trgu 19 v Mariboru, tel. 0590/80-309, e-naslov: info@nadskofija-maribor.si. Prim. tudi www.nadskofija-maribor.si.

Romanje v Medjugorje

K Mariji po pomoč

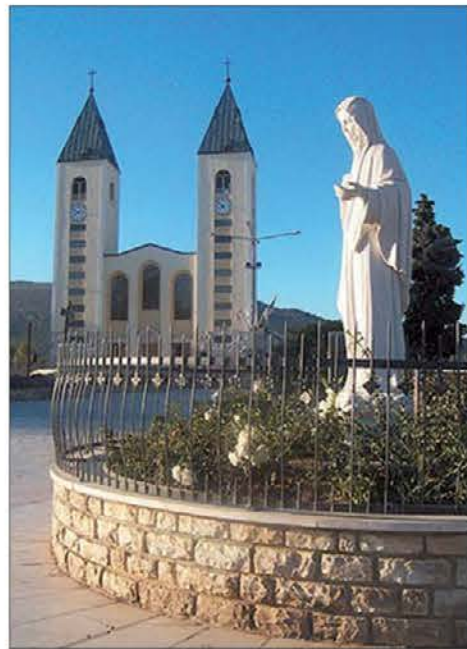
Na letošnje spomladansko romanje v Medjugorje od 4. do vključno 7. maja smo poromali na dveh avtobusih. Neutrudni g. Darko je zbral romarje z Goriškega in s Tržaškega ter iz Slovenije. Slovenski in italijanski romarji so se počutili kot ena družina, ki je odgovorila na Marijino povabilo v Medjugorje. V zadnjih letih so se razmere na mejnih prehodih zelo izboljšale, tako da ni bilo dolgega čakanja za prestop v Hercegovino. Ves čas smo imeli lepo vreme, le zadnji dan, ko smo odhajali, je nekaj porosilo – kot božji blagoslov.

Medjugorje je kraj upanja in miru. Še vedno na tisoče romarjev in verjetno tudi radovednežev prihaja v to hercegovsko mesto. Po večerni sv. maši je navadno češčenje Najsvetejšega, ki se ga vedno udeležuje velika množica ljudi. Romarji se lahko tudi spovejo svojih

grehov, se lahko vzpenjajo na goro Križevac in obiščejo kraj prikazovan na Knjici. Tudi naša skupina se je v soboto zjutraj z molitvijo rožnega venca in križevega pota povzpela do slovitega križa na Križevcu, po katerem je tudi gora dobila ime. V svetem letu 1933 – ob jubilejnem letu 1900-letnice krščanstva, so verniki iz Medjugorja in okolice postavili ta križ na čast našemu Odrešeniku. Na poljih pod goro so ljudje pridelovali žitarice in tobak, toda pogosto so jim toča in poletne nevihte pobrale skoro ves pridelek, zato so večkrat bili tudi lačni. Odkar so postavili križ, ki kraljuje nad vso planjavo, ni bilo več poletnih neviht in ne toče. Ob tem križu so se v začetku prikazovanj, kot pripovedujejo, pojavljale čudne reči, npr. osvetljeni križ, pod njim Devica Marija, Sveta Družina, Jezus na križu.

Na tem romanju smo obiskali tudi Mostar, kjer smo v nedeljo zjutraj imeli sv. mašo v novi veličastni cerkvi. Med zadnjo vojno so bili porušeni nekdanja župnijska cerkev, bližnji starodavni most čez reko Neretvo in džamija. Vse to so ponovno zgradili. Ob cerkvi so zgradili zvonik, 120 metrov visok, ki morda izziva muslimanski del onkraj nekdanjega mostu. Šli smo preko mostu, ki se dviga 19 m visoko nad Neretvo, in se sprehodili po čaršiji, ulici, polni

trgovinic in lokalov, kjer ti postrežejo tudi s turško kavo. Za kosilo smo se vrnili h gostoljubnim družinam, kjer so nam vse dni nudili hrano in prenočišče. Zadnji dan vožnje z avtobusom smo se ustavili tudi v hrvaškem Lurdu ob makarski obali, kjer smo imeli zahvalno sv. mašo. Vožnja v avtobusu je bila prijetna, s pesmijo in z molitvijo ter

ob pripovedovanju raznih doživetij smo se srečno vrnili domov z željo, da se bomo še povrnili na kraj milosti, ljubezni in miru.

JM

Darko Durcik: Na Križevac

Na Križevac zdaj pelje pot, tja, kjer je Jezus, naš Gospod, na križ pribit in ves krvav, v potokih teče kri nizdol na suho grešno zemljo.

Ob njem je Mati žalostna,

oj Mati bridkih bolečin, tolaži ga, mu govori: "Poglej moj sin, na te ljudi, od daleč, daleč so prišli. Le nate v srcih mislijo, še v srcih njihovih živi, jim svetiš v rajski paradizi".

Pogleda Jezus s križa dol,

po hribu mrgoli ljudi: Glej mnogi bosi so prišli in rožni venec molijo.

Na golih kamenitih tleh kleče

na križ pogled upirajo, tam milosti izvira.

To prosim, Jezus, te lepo,

sedaj ko grem v širni svet, ki v strašno temo je odet, pomagaj mi taliti led.

Marija Mati ljubljena,

naj tvoje milostno srce posije na vse narode, da končno pravi mir vzcvete.

Poslanica papeža Benedikta XVI. za 46. svetovni dan sredstev družbenega obveščanja

Tišina in beseda: pot evangelizacije

Zanimanjem moramo opazovati različne spletne strani, aplikacije in socialna omrežja, ki lahko pomagajo današnjemu človeku, da doživi trenutke premišljevanja in resničnega spraševanja, pa tudi, da najde prostor tišine in priložnost za molitev, meditacijo ali pogovor o Božji besedi. V obliki kratkih sporočil, ki so zgoščena le na bistveno in pogosto niso daljša od svetopisemske vrstice, lahko izrazimo globoke misli, če seveda ne pozabimo skrbeti za svoje notranje življenje. Ni čudno, da samota in tišina v različnih religioznih tradicijah veljata za izbrana prostora, ki pomagata človeku, da spet najde sam sebe in tisto Resnico, ki

daje smisel vsem stvarim. Bog svetopisemskega razodetja govori tudi brez besed: "Kakor kaže Kristusov križ, govori Bog tudi s svojim molkom. Božji molk, izkustvo oddaljenosti Vsemogočnega in Očeta, je odločilna postaja na zemeljski poti Božjega Sina, učlovečene Besede. [...] Ko Bog molči, se nadaljujejo njegove prejšnje besede. Takrat govori po skrivnosti svojega molka". (Posinodalna apostolska spodbuda Božja beseda – Verbum Domini, 30. septembra 2010, 21). V molku križa govori zgornja Božja ljubezen, živeta do skrajne podaritve. Po Kristusovi smrti se je zemlja zagnila v molk in na veliko soboto, ko "počiva Kralj" in je "Bog-človek zaspal

in je zbudil speče od začetka" (Ura bogoslužnega branja velike sobote), zadoni Božji glas, poln ljubezni do človeštva. Če Bog govori človeku celo v tišini, tudi človek v tišini odkrije možnost pogovora z Bogom in o Bogu. "Potrebujemo to tišino, ki postane kontemplacija, ki nam odpira vrata v Božjo tišino in nas tako pripelje tja, kjer se rojeva Beseda, odrešilna Beseda" (Pridiga ob maši s člani Mednarodne teološke komisije, 6. oktobra 2006). Ko govorimo o Božji veličini, je naše govorjenje nezadovoljivo in tako se odpira prostor tihega premišljevanja. Iz tega premišljevanja se z vso svojo notranjo močjo rodi nujnost misijona, ukazujoča sila,

da to: "Kar smo videli in slišali", oznanjamo, da bi bili vsi v občestvu z Bogom (prim. 1 Jn 1,3). Tiho premišljevanje nas potaplja v izvir ljubezni, ki nas usmerja k našemu bližnjemu, da bi občutili njegovo bolečino in mu ponudili Kristusovo luč, njegovo sporočilo življenja, njegov dar popolne ljubezni, ki odrešuje. V tihem premišljevanju še jasneje zazvenijo tista večna Beseda, po kateri je bil ustvarjen svet, spoznamo tisti načrt odrešenja, ki ga Bog po besedah in dejanjih uresničuje v vsej človeški zgodovini. Kot nas spominja drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor (1962–1965), se Božje razodetje uresničuje "z dejanji in

besedami, ki so med seboj v notranji zvezi: dela, ki jih Bog izvršuje v zgodovini odrešenja, nam razkrivajo in spričujejo nauk in vsebino, ki sta z besedami izražena, besede pa oznanjajo Božja dela in osvetljujejo v teh delih vsebovano skrivnost". (Dogmatična konstitucija o Božjem razodetju – Dei Verbum, 2). Ta načrt odrešenja pa doseže svoj vrhunec v osebi Jezusa iz Nazareta, srednika in polnosti vsega Razodetja. On nam je dal spoznati pravo obličje Boga Očeta in nas s svojim križem in svojim vstajenjem izpeljal iz sužnosti greha in smrti v svobodo Božjih otrok. Temeljno vprašanje o človekovem smislu dobi v skrivnosti Kristusa odgovor, ki more umiriti nemir človeškega srca. Prav iz te skrivnosti izhaja poslanstvo Cerkve in ravno ta skrivnost priganja kristjane, da postanejo glasniki

upanja in odrešenja, priče ljubezni, ki krepi dostojanstvo človeka in ustvarja pravičnost in mir. Beseda in tišina. Vzgoja za komunikacijo ne pomeni samo, da se učimo govoriti, temveč tudi da se učimo poslušati in premišljevat, kar je še posebej pomembno za nosilce evangelizacije. Tišina in beseda sta bistveni sestavini v komunikativnem delovanju Cerkve za novo oznanjevanje Kristusa v današnjem svetu. Celotno delo evangelizacije, ki ga Cerkve opravlja s pomočjo sredstev družbenega obveščanja, izročam Mariji, katere molk poslušaja in omogoča, da vzcveti Božja Beseda. (prim. Molitev za srečanje mladih v Loretu, 1.–2. september 2007).

V Vatikanu, 24. januarja 2012, na god sv. Frančiška Saleškega

Besedilo je prevedel J. P.

V TEM LETU KAKŠNE NAČRTE IMAŠ?

SODELUJ
S SVOJO ŽUPNIJO
NA NATEČAJU
ifeelCUD.
URESNIČIL BOŠ LAHKO
SVOJ PROJEKT
SOLIDARNOSTI.

Natečaj zaobjema župnika, naslovnike potrdila Cud in mlade iz skupnosti, ki sodelujejo pri zbiranju podpisanih obrazcev Cud in njihovi izročitvi središčem za davčno svetovanje (Caf) na območju. Med nagradami so sredstva do 29.000 evrov za uresničitev župnijskega projekta družbene koristi. Pojasnila najdeš na www.ifeelcud.it!

S svojim podpisom lahko napraviš veliko, za mnoge.

8x
mille
CHIESA CATTOLICA

Kratke

V Domu F. Močnik / Veselo vzdušje ob koncu telovadnega tečaja

Sproščen, prijateljski klepet in lepem ozračju ob domačem prigrizku in pijači je v petek, 27. aprila, sklenil letošnji tečaj telovadbe, ki že kar nekaj let nemoteno poteka v Domu Franc Močnik ob cerkvi sv.

Ivana v Gorici pod strokovnim vodstvom profesorice telesne vzgoje Maje Leban. Tudi letos je s potrpežljivostjo in velikim razumevanjem za katerokoli težavo vodila tečaj sprostivne telovadbe za ne ravno rosno mlade gospe, ki so enkrat tedensko od jeseni do pomladi razgibavale razbolele sklepe in mišice, da bi bile v vsakdanjih opravilih bolj prožne in gibčne. Za vso skrb in zavzeto vodenje teh telovadnih uric so se ji vse njene "gojenke" pristrčno zahvalile in ji poklonile cvetlični dar z željo, da bi jih prihodnjo jesen spet sprejela pod "svoje varstvo" in jih še naprej urila v telesnem razgibanju. Telovadke se pristrčno zahvaljujejo tudi gospema Mirki in Zvonki, ki že od vsega začetka skrbita za vse potrebno, da tečaj nemoteno poteka in da tečajnice vsako leto v juniju preživijo nekaj brezskrbnih dni, daleč od ponavljajočega se vsakdana, v gorski tišini v koči sv. Jožefa na Kozarenci, v Žabnicah. Na svežem zraku, v objemu gozdov in ob pogledu na Svete Višarje ter ob misli na Marijo, ki kraljuje v romarski cerkvi, pozabijo na vsakdanje skrbi in male ter velike nadloge.

Že sedaj se veselijo teh lepih počitniških trenutkov in upajo, da se jim bo vsaj za en dan pridružila tudi prof. Maja. / IK

In memoriam / G. Hilarij Brezigar

Še ena smrt v duhovniških vrstah. V 90. letu starosti je umrl g. Hilarij Brezigar, ki se je rodil februarja 1922 v Prvačini, skoraj vse življenje pa je preživel v furlanskem okolju. Iz rodne vasi se je z družino kmalu preselil v Vicenzo, nato v Podgoro, na katero je bil vedno zelo navezan; tu je tudi slavil biserno mašo leta 1997, 4. maja letos pa je bil v cerkvi sv. Justa njegov pogreb. Sploh se je vedno čutil zavednega Slovenca, pa čeprav ni imel veliko stikov z našo stvarnostjo. V Gorici je študiral v semenišču in opravil teologijo. Junija 1947 ga je nadškof Margotti posvetil v mašnika v cerkvi sv. Karla. Svoje dušnopastirsko poslanstvo je do leta 1956 opravljal v Marianu, nato v Beglianu, v letih 1967-82 pa je bil spet župnik v Marianu, od koder je zaradi bolezni prišel v Gorico. Nekaj let kasneje je prevzel vlogo hišnega duhovnika v domu za ostarele Angela Culot v Ločniku. Od leta 2006 je živel v duhovniškem domu v Semeniški ulici v Gorici. Sedaj počiva na podgorskem pokopališču.

Glasba pod cerkvenim obokom – J. P. Sifler, slovenski glasbenik v Hollywoodu (1911-2001)

V sklopu Snovanj 2012 bo v petek, 18. maja, ob 20.30 tradicionalni koncert sakralne glasbe v cerkvi Sv. Ivana v Gorici. Program bo zelo bogat in raznolik,

saj vsebuje bodisi vokalne kot instrumentalne skladbe. Nastopili bodo izbrani solisti in komorne skupine SCGV Emil Komel, ženski zbor Arsatelier pod vodstvom Mirka Ferlana in Duo flaut Adore, ki ga sestavljata Doris Kodolja in Ana Černic.

Glavno vlogo bo v programu imela figura Johna Paula Siflerja, slovenskega skladatelja, organista in zborovodja, ki je do smrti leta 2001 živel in delal v Hollywoodu. Poleg njegovih skladb, ki bodo zazvene na orglah v cerkvi Sv. Ivana, bo pred koncertom odprtje razstave o Siflerju in njegovem očetu Antonu Kacinu, velikemu izdelovalcu orgel na Goriškem. Koncert bo posvečen spominu ravnateljice Silvana Kerševana, zato bo zanj tudi spominska maša ob 19. uri.

Doberdob - Dol

V Dolu imamo vsako leto 13. maja, na god Fatimske Marije, slovesnost v naši cerkvi, ki je posvečena prav Fatimski Mariji. Na ta dan smo se spomnili na vse naše Doljane, ki živijo doma, in tudi na tiste, ki so raztreseni po svetu. Prav tako so naše misli poromale k vsem, ki so od nas odšli v večnost. Nismo pozabili niti na 31. obletnico atentata na sv. očeta Janeza Pavla II. Praznik Fatimske Marije je bil pri nas zmeraj zelo občuten. Pred mašo smo kot vedno odmolili rožni venec pred Najsvetejšim, nato so bile pete litanije Matere Božje in seveda maša. Za lepo petje je poskrbel naš učitelj g. Dario, ki zelo rad prihaja k nam. G. župnik Ambrož Kodolja nam je ob koncu slavlja poklonil še fatimske svetinje, ki nam bodo dragoceni spomin na ta naš lepi vaški praznik. / Thomas Peric

V Števerjanu ob prazniku Likof 2012

Narava in kmetijstvo v Goriških Brdih

V ponedeljek, 7. maja, je bila, kot smo že poročali, tiskovna konferenca o letošnjem števerjanskem prazniku Likof. Vodila sta jo števerjanska županja Franca Padovan in odbornik Robert Princič. Na njej so bili prisotni profesorja Poldini in Altobelli, raziskovalca za ekologijo na Univerzi v Trstu, predsednik Konzorcija za izsuševanje Enzo Lorenzon in direktor Daniele Luis, agronom Claudio Fabbro, zgodovinar Renato Cosma, podpredsednik združne kreditne banke iz Ločnika, Fare in Koprivnega Umberto Martinuzzi. Prisotni so bili tudi nekateri števerjanski vinogradniki.

Študijsko srečanje *Narava in kmetijstvo v Goriških Brdih* je

namenjeno ovrednotenju predela Preval, ravnine, ki zaobjema predele Števerjana, Ločnika, Moša, Koprivnega in Krmna. Kot sta povedala profesorja Poldini in Altobelli, je bilo to območje nekoč močvirje; po izsuševanju, ki je bilo opravljeno v letih 1930-1965, pa je postalo področje z visoko naravno in kmetijsko vrednostjo, bogato na biorazno-

likosti, v katerem so raznolike oblike obdelovanja pridelkov in na katerega Evropa gleda z velikim zanimanjem. Meni namreč, da so taki predeli bogastvo ne samo za kmetijstvo, ampak tudi za socialno in kul-

turno rast. Študijsko srečanje, ki bo potekalo v četrtek, 17., in v petek, 18. maja, v dvorani baronic Tacco v Števerjanu, organizirajo Konzorcij za izsuševanje soške ravnine, Občina Števerjan in Univerza iz Trsta.

V petek, 18., in v soboto, 19. maja, pa bo potekal tradicionalni praznik Likof, ki bo obiskovalcem v prijetnem spomladanskem vzdušju ponudil pokušno sadov briške zemlje, pa tudi kulturne zanimivosti ob predstavitvi krajevne zgodovine, navad in obrti. Pomemben del Likofa bo okrogla miza, povezana z združenjem, "E' storia" iz Goricev

Tako so Števerjanci vabili na Likof

soboto, 19. maja, zjutraj z naslovom *Vino v veri in kulturi*; predavala bosta teolog Andrea Bellavite in zgodovinar ter pisatelj Nicolo' Capponi.

Med praznikom bodo obiskovalci lahko poskusili tipične jedi, ki jih ponujajo gostilne in turistične kmetije, ter briška vina raznih števerjanskih kmetij. Na voljo bodo tudi tematske degustacije sivega pinota (Toni Gomiscek), sauvignona (Egidio Fedele Dell'Oste - Slow Food) in briškega in kraškega olja (agronom Paolo Parmegiani). Sodelovali bodo poskušalci vin organizacije Onav (Organizzazione Nazionale Assaggiatori Vino), ki jih koordinira delegat Claudia Culot.

Sodelujejo: kmetije: Draga, Conti Formentini, Gradis'ciutta, Humar, Il Carpino, Komjanc Alessio, Muzič, Paraschos Evangelos, Simon Komjanc, Skok Edi, Terčič Matijaž, Terpin, Vogrič Ivan, Zuani; gostilne: Koršič, Dvor; agriturizmi: Baronesse Tacco, Kovač, Štekar Daniele, Štekar Sonia.

V nedeljo, 13. maja, je v cerkvi sv. Andreja ap. v Štandreu devet otrok prejelo zakrament prvega svetega obhajila. Gabrijel, Gašpar, Giacomo, Katerina, Liza, Saša, Thor, Valentina in Viktor, ki jih je na ta veliki dan pripravila katehistinja Terezika Srebrnič, so prvič stopili k angelski mizi in iz rok župnika Karla Bolčina prvič prejeli Kristusovo telo. Na koru je pod taktirko Lucrezie Bogarop pel župnijski otroški zbor, pri orglah je bila Tiziana Zavadlav, na čelo je igrala Mihal Nanut, na violino Samuel Zavadlav, na kitaro pa Michele Schincariol.

Šolarji OŠ J. Abram iz Pevme na poučnem izletu

Naravoslovni dan in ogled mesta Ljubljana

V torek, 27. marca 2012, smo šli na šolski izlet. Nestrpno smo pričakovali ta dan. Ob osmi uri smo vsi veseli odpotovali z avtobusom v Volčji Potok - Arboretum. Vozili smo se približno dve uri. Čas je hitro mineval. Opazovali smo skozi okno raznoliko pokrajino; kdor je imel s seboj mp3, je poslušal glasbo, nekateri so se živahno pogovarjali... skratka, smo se znali kratkočasiti. Ko smo prišli do vhoda, so učiteljice Lidija, Marta in Sabina kupile vstopnice. Nato smo se sprehodili do uprave, kjer sta nas prijazno sprejeli dve gospe in nam povedali, da sta naši vodički. Takoj smo se porazdelili v dve skupini in pričel se je voden ogled parka. Vodička Aleša je obrazložila, da je arboretum strokovni izraz za zbirko dreves in grmovnic. V njem uspeva približno 3.500 vrst in sort iglavcev in listavcev, trajnic ter zelnatih rastlin iz Evrope, Severne Amerike in Azije. Vsa kmetu je podelila učni list, ki smo ga morali med potjo izpolnjevati. Sprehodili smo se med bori, leskami, bambusi, kostanji, hi-

jacintami, čemažem, vrtnicami, magnolijami, rododendri ... Videli smo tudi obolelo drevo in spoznali škodljivce tega drevesa, lubadarje. Zanje so postavili tudi posebno škatlo - past, z vonjem samice, ki jih privabi, toda pričakuje jih le smrt. V deželi "Smrkcev - zračnikov" smo spoznali močvirsko cipreso, drevo, ki ima korenine pod vodo in zato potrebuje tudi zračnike za dihanje, ki izgledajo kot Smrkčeve hišice. Povohali smo čemaž, ki diši po čebuli. Odkrili smo tudi, da rastline bodejo zato, da se branijo pred rastlinojedci. Kasneje smo se ustavili v kavarni in pojedli malico ter sladoled. Nadaljevali smo ogled in presenetile so nas pošastno velike umetne žuželke ter morski velikani, ki so razstavljeni na travnikih Arboretuma. Nujno smo to fotografirali in med tem so nam učiteljice povedale, da se ta obisk končuje. Zahvalili smo se za strokovno razlago in prijaznost ter pohiteli proti avtobusu, ki nas je odpeljal v središče mesta Ljubljane. Izstopili smo pred sodiščem in se napotili mimo Frančiškanske cerkve do Tro-

mostovja, si ogledali spomenik Franceta Prešerna, Primicevo Julijo, Ljubljano in Plečnikov trg, kjer smo si nakupili tipične velikonočne butare. Bil je krasen izlet. Veseli, da nam je bilo tudi vreme naklonjeno, ter polni

novih občutkov in spoznanj smo se vrnili v šolo, kjer so nas že pričakovali starši. Preživeli smo prav lep naravoslovni dan.

Poročilo so sestavili učenci 4. in 5. razreda OŠ Josip Abram iz Pevme

S 1. strani / Števerjan

S slovensko kulturo v srcu!

V imenu števerjanske občinske uprave je zboru čestital podžupan Robert Prinčič, ki je poudaril, da je zbor pomemben kulturni dejavnik. Deželni predsednik SSO Drago Štoka se je zahvalil članom zbora za vse, kar so dali "slovenski narodni zavesti, našemu jeziku, naši zemlji, našemu narodu", pa tudi za pravi umetniški užitek. Spodbudil jih je, naj še naprej delajo z velikim elanom in poslanstvom za naš jezik in narod v tem kraju. V imenu Zveze slovenske katoliške prosvete je prinesel pozdrave in čestitke Miloš Čotar, ki se je pevcem zahvalil za prisotnost na prireditvah Zveze in pa za dragoceno organizacijsko pomoč. Predsednik Svetovnega slovenskega kongresa - Konference za Italijo Marijan Terpin je dejal, da so Brici "veseli in trmasti ljudje, držimo trdno". Duh iz prvih let delovanja je živ še danes, je povedal in obudil nekaj spominov na kulturna prizadevanja števerjancev v težkih časih prejšnjega stoletja in iz svoje mladosti: "Zbor je vedno bil duša vsega delovanja". Dodal je, da se društvo ohranja krepko in mlado, ker dobiva limfo iz mladih rodov, saj v Števerjanu že veliko let velja pravilo, da se morajo predsedniki po nekaj letih umakniti in prepu-

Drago Štoka

Marijan Terpin

Robert Prinčič

Damijan Terpin

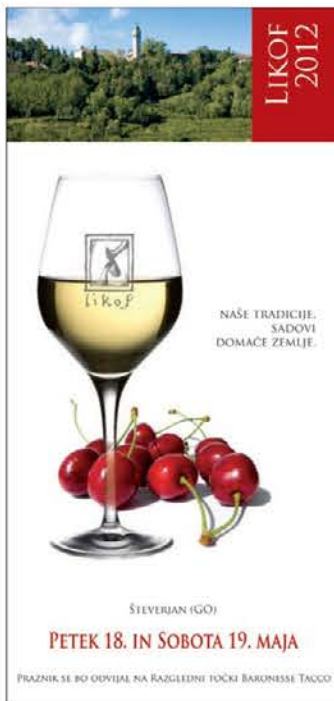

Dario Bertinazzi

stiti krmilo mladim. Z željo, da bi še naprej lepo in navdušeno peli, je čestitke v imenu MePZ Lojze Bratuž prinesla Marilka Koršič. V imenu PD Vrh Sv. Mihaela je čestitala Katja Tomšič, čestitke DVS Bodeča neža sta prinesli Lucija Tavčar in Lucrezia Bogaro, najlepše želje PD in MePZ Rupa-Peč Martina Gereon, v imenu KD Sabotin pa Valentin Devinar. Drugo dejanje praznovanja pa je potekalo v nedeljo, 13. maja, ko so pevci cerkvenega pevskega zbora v farni cerkvi sv. Florijana s petjem

goslužbu spomnili vseh - živih in že pokojnih - pevcev, dirigentov in organistov, ki so s svojo požrtvovalnostjo doprinesli k lepoti Božje hiše. Izrazil je željo, da bi bili prežeti s hvaležnostjo za to, "da smo krščanska skupnost in da je naš pogled hvaležno uprt v preteklost, pa tudi z radostnim upanjem v prihodnost". Nato so pevci cerkvenega zbora izvedli izbor nabožnih pesmi z naslovom *Tebi poje-mo v čast*. Šlo je za pesmi iz različnih delov cerkvenega leta, ki so jih v Števerjanu peli skozi 60 let. Pred-

sednik ZCPZ Gorica Dario Bertinazzi se je pevcem zahvalil za trud in za lepoto cerkvenega petja ter zaželel še veliko lepih glasbenih doživetij. Deželni tajnik Slovenske skupnosti in domačin Damijan Terpin pa je dejal, da so mladi obrazi in kakovost petja najboljše plačilo za delo Hermana Srebrniča, duše in vztrajnega buditelja: "Njegova je zasluga, da tu še odmeva slovenska pesem", tak zbor, ki je eden najboljših v zamejstvu, pa je porok za zdravo in uspešno slovensko kulturo v prihodnosti. Potem ko je predsednik društva Filip Hlede izrekel iskreno zahvalo in podelil šop cvetja dirigentki Aleksandri Pertot, je ta na slavu, ki ji je očitno seglo do srca, povabila v prezbiterij vse nekdanje pevce, da bi - skupaj z vsemi prisotnimi v cerkvi - sklenili praznovanje s priljubljeno Marija, skoz' življenje. / DD

Števerjan (GO):
PETEK 18. IN SOBOTA 19. MAJA
PRAZNIK SE BO ODVIJAL NA RAZGLEDNI TOČKI BARONISSE TACCO

Slovensko planinsko društvo Gorica
Società Alpina Slovena Gorizia

Vabi člane in članice

na redni občni zbor, ki bo v **malih dvorani Kulturnega doma v Gorici** v sredo, 23. maja 2012, ob 18. uri v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju.

Dnevni red:

1. Otvoritev občnega zbora
2. Izvolitev organov občnega zbora
3. Poročilo predsednika
4. Poročila načelnikov sekcij
5. Blagajniško poročilo: odobritev obračuna za leto 2011 in predračuna za leto 2012
6. Poročilo nadzornega odbora
7. Pozdravi gostov in razprava
8. Predlog o povišanju članarine
9. Podelitev posebnega priznanja
10. Razrešnica društvenih organov
11. Volitve
12. Razno

PREDSEDNIK
Marco Lutman

Kratke

Zgodovinski festival o prerokih

Od 18. do 20. maja bo v mestnem središču osma izvedba uveljavljenega zgodovinskega festivala eStoria, ki ga organizira knjigarna LEG v sodelovanju s številnimi javnimi ustanovami in upravami, tokrat namenjena prerokom vseh časov. Več kot 150 uglednih gostov z vsega sveta se bo pod šotori v Ljudskem vrtu udeležilo okrog 70 srečanj, predstavitev, razprav in okroglih miz; kot po navadi je na sporedu tudi cela vrsta spremljevalnih dogodkov. Prireditve se bo uradno začela dan prej, 17. maja, s koncertom za mir The armed man - A mass for Peace v Verdijevem gledališču. V okviru festivala bo v muzeju v grajskem naselju - do prvih dni novembra - tudi posebna razstava, posvečena ženskam med prvo svetovno vojno. Gre za razvejanje in zanimivo tematiko, saj so ženske z odhodom mož na fronto bile primorane delati v tovarnah, na polju, vozile so celo tramvaje in opravljale najrazličnejše poklice, da bi le preživljale družine; redke so bile med bitkami prisotne v prvih vrstah. Tej temi bo v petek v Ljudskem vrtu posvečen tudi celodnevni posvet, na katerem bodo sodelovali svetovni strokovnjaki. Ob 14.30 bo govor o ženskah na vzhodni meji, ko bo med drugimi nastopila Petra Svoljšak, ravnateljica Zgodovinskega inštituta Milko Kos ZRC SAZU. Program festivala najdete na spletnem portalu www.estoria.it.

Dvorana Petrarca odpira vrata

V dneh od 18. do 20. maja - med zgodovinskim festivalom eStoria, ki bo potekal v bližnjem Ljudskem vrtu - bo v prostorih Trgovskega doma na Verdijevem korzu odprla vrata dvorana Petrarca, ki jo je uresničil Max Fabiani leta 1904 in je bila dolga leta zaprta. Obiskovalci si bodo lahko ogledali razstavo, ki jo prireja Državna knjižnica v sodelovanju s fakulteto za arhitekturo tržaške univerze in z združenjem Prologo. Video projekcija bo s pomočjo računalniške obdelave prikazala javnosti snovanja in delo profesorjev in študentov omenjene fakultete okrog večnamenskega središča, kar naj bi dvorana postala. Uradno odprtje razstave z naslovom Profezia dell'architettura. Visioni di uno spazio teatrale e bibliotecario (Preročeno arhitekture. Vizije gledališkega in knjižničnega prostora) je bilo v torek popoldne.

Ob odhodu Silvana Kerševana v večnost

Iskrena zahvala

Ob slovesu dragega Silvana Kerševana v cerkvi sv. Ignacija na goriškem Travniku se, ganjeni zaradi množične prisotnosti pri pogrebni mašni daritvi, iskreno zahvaljujemo duhovnikom somaševalcem, dekanu Karlu Bolčini, Marijanu Markežiču, Alessiu Stasiju, Mirku Peliconu in Ambrožu Kodelji, posebno pa msgr. dr. Oskarju Simčiču za tople misli o pokojniku in njegovem življenjskem poslanstvu ter prof. Mariji Češčut za tako posrečeno izbrano in prebrano berilo. Prisrčna zahvala naj gre organistoma dr. Davidu Bandlju in g. Mirku Butkoviču, profesorjem SCGV E. Komel, Fabiju Devetaku, Tatiani Donis in Robertu Cateriniju, ki so se s flauto, harfo in trobento poslovlili od priljubljene ravatelja, šolskemu orkestru

SCGV E. Komel pod vodstvom Luigija Pistoreja in članom šolskega orkestra Nova iz Nove Gorice, vokalni skupini Bodeča neža in zborovodkinji Mateji Černic ter na koru zbranim pevcom, ki so se pod vodstvom Mirka Ferlana z doživetim izvajanjem maše Pro defunctis E. Komela poklonili dragemu prijatelju in pedagogu. Besede zahvale naj gredo tudi osebu goriške splošne bolnišnice, predvsem pa družinskemu zdravniku dr. Marjanu Cijanju za vso skrb in prizadevanje v času Silvanove bolezn. Hvaležnost izrekamo tudi prijateljem, ki so Silvanu stali ob strani v zadnjih najbridkejših dneh, in vsem, ki so nam izrazili sožalje in namenili tolažilne besede.

Mama Zora, brat Žarko
in ostali svojci

Obvestila

Prispevke za Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel v spomin na ravnatelja prof. Silvana Kerševana lahko nakazete na bančni tekoči račun: Banca di Cividale (Via Kugy, 2, Gorica) IBAN IT 30 C 05484 17402 003 570 036 225; SWIFT CIVIT2C. S pripisom: za SKLAD SILVANA KERSEVANA

PD Štandrež vabi v četrtek, 17. maja, ob 20.45 v župnijski dom Anton Gregorčič v Štandrežu na ogled slik in diapozitivov z društvenega izleta po Švici.

V torek, 22. maja 2012, ob 20.30, bo v Kulturnem domu v Gorici na festivalu komičnega gledališča Komigo 2012 na sporedu komedija v furlanskem jeziku Venti di risate skupine Trigemini iz Manzana pri Vidmu. **V galeriji Andreja Kosiča** v Gorici (v Raštelu vhod skozi trgovine obutve) je na ogled do 19. maja 2012 razstava slik grafik in objektov umetnika Davida Lična.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško sporoča, da se nadaljuje vpisovanje za štiridnevni izlet na Dunaj in v Bratislavo od 24. do 27. maja. Prijavite se čim prej po tel. 0481 882203 (Eda L.) ali 0481 532092 (Emil D.). Na račun 200 evrov. Udeleženci izleta naj čim prej poravnajo zadnji obrok plačila na društvenem sedežu na Korzu Verdi 51 ali pri poverjenih.

Iščem delo hišne pomočnice: čiščenje in likanje v dopoldanskem času. Sem poštna gospa z izkušnjami. Tel. 00386 70777512.

Nudim varstvo otrok na svojem domu, lokacija Miren. Starost: 0 mesecev - 5 let. Več informacij: 00386 40 700111.

Prodajamo vino, rdeče, barbera, merlot, kabernet sauvignon. Kakovostno vino v rinfuzi. Količina do 50.000 litrov. Cena od 0,80 do 1,20 evrov na liter. Tel. 0038641625393

Prodajam stanovanje v Gorici, 85 kvadratnih metrov (dve spalni sobi, kuhinja, dnevna soba in kopalnica), mirno okolje, garaža. Za informacije pokličite na številko 0039-335 65 25 946.

Razpis za mesto vzgojitelja: Mladinski dom išče vzgojitelja/ico za spremljanje dijakov nižje srednje šole pri popoldanskem pouku. Prošnja in curriculum vitae sprejemamo v pisarni Mladinskega doma - Gorica, ul. Don Bosco 60 - do vključno 31. JUNIJA 2012 ob 17. uri. Informacije na tel. 0481-546549, 0481-536455 ali 328-3155040, e-mail mladinskidom@libero.it

Darovi

N. N. daruje: za Novi glas 1.000, za misijonarja Ernesta Saksido 500, za misijonarja Pedra Opeko 500 in za misijonarja Danila Lisjaka 500 evrov.

Za misijonarja Danila Lisjaka: N. N. 110 evrov.

Za misijonarja Danila Lisjaka: namesto cvetja na grob Silvanu Kerševanu daruje Franka Žgavec 200 evrov.

V spomin na Silvana Kerševana darujeta za misijonarja Pedra Opeko Bruna 50 evrov in Mirjam 50 evrov.

V spomin na dragega Silvana Kerševana daruje za šolo Emil Komel 100 evrov Ninko Černic; v isti namen 100 evrov Vida.

Za SCGV Emil Komel: v spomin na dragega prijatelja Silvana Kerševana darujejo Ida, Sergio in Mirjam 50 evrov.

Za mlade družine v stiski: v spomin na Silvana Kerševana, daruje Mara 50 evrov.

Za CRO Aviano: ob obletnici smrti moža in očeta Ludvika Cotiča darujejo žena Cilka, sinova Romano in Ludvik z družinama 50 evrov.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 18.5.2012 do 24.5.2012)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, **razen ob sobotah**, od 21.30 do 22.30. Ob nedeljah od 14.30 do 15.30. Spored:

Petek, 18. maja (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.)

Nedelja, 20. maja (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 21. maja (v studiu Andrej Baucon): Narodnozabavna, zabavna in zborovska glasba - Novice iz naših krajev - Iz krščanskega sveta - Obvestila.

Torek, 22. maja: (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 23. maja (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Noč ima svojo moč III. del - Izbor melodij.

Četrtek, 24. maja (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti doma in po svetu - Obvestila.

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

PRAZNIK ŠPARGLJEV 2012

18., 19., 20., 26. in 28. maja
Štandrež - župnijski park med lipami

petek, 18. maja 2012

20.45: odprtje fotografske razstave OŠ Fran Erjavec

sobota, 19. maja 2012

17.00: slikarski natečaj ex-tempore o temi *Kmetija*
20.30: ples z ansamblom HRAM

nedelja, 20. maja 2012

19.00: otroški cerkveni pevski zbor Štandrež
MoPZ Vogrsko, plesna skupina LUNA
dramski odsek PD Štandrež s komedijo Čiri-čiri
ples z ansamblom SOUVENIR

sobota, 26. maja 2012

16.00: slalom bike
20.30: ples z ansamblom SOUVENIR

nedelja, 27. maja 2012

19.00: nagrajevanje natečaja ex-tempore in slalom bike
osnovna šola Fran Erjavec Štandrež
ples z ansamblom HRAM

Na voljo odlični šparglji, domača jedača in pijača in bogat srečelov!

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

ARS

DRUŠTVO ARS

vljudno vabi na odprtje razstave

SVETOVNI POPOTNIK

PRIPOVEDUJE, DR. ANDREJ KOBAL (1899-1988)

na odprtju bosta spregovorili avtorica razstave Helena Janežič
in v imenu Goriške Mohorjeve družbe prof. Marija Češčut

galerija Ars na Travniku, Gorica

ponedeljek, 21. maja 2012, ob 18. uri

KATOLIŠKA KNJIGARNA
ZALOŽBA MLADIKAZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA
GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA

NA KAVI S KNJIGO

v Katoliški knjigarni

v četrtek, 24. maja 2012, ob 10. uri

ANDREINA TRUSGNACH

beneška pesnica bo v pogovoru z Lucio Trusgnach
predstavila svojo pesniško zbirko

Sanje morejo plut vesoko

Toplo vabljeni!

Kavo ponudi

Il progetto è realizzato dalla Provincia di Gorizia e finanziato dalla Regione Friuli Venezia Giulia, ai sensi delle leggi 482/99, 38/01 e della L.R. 26/07.

Il projekt al è realizat de Provincie di Gurize e finanziat de Regjon Friul Vignesie Julie, ai sens des leqš 482/99, 38/01 e de L.R. 26/07.

Projekt izvaja Pokrajina Gorica, financira pa ga Dežela Furlanija Julijska krajina v okviru zakonov 482/99 in 38/01 ter deželnega zakona 26/07.

provincia di gorizia
provincie di gurize
pokrajina gorica

www.cronacheisontine.it

Cronache Isontine

Cronichis Lisuntinis - Posoška kronika

»Ženske niti niso doživljale opojnosti ob korakanju za praporom v ritmu bobnov ... «

Prvo svetovno vojno običajno opisujejo samo kot moško zgodbo. Ko prebiramo bodisi poljudne bodisi strokovne knjige o vojnih dogodkih, srečujemo generale, heroje in poveljnike, ki so izključno moškega spola. Razlog je morda v tem, da so tudi zgodovinarji skoraj izključno moški.

V zgodovinskih virih je prisotnost žensk zelo redka. Če izznamemo pomembno vlogo bolničark, predstavlja ženski lik v omenjenih virih najprej izjemo. Nasprotno pa lahko trdimo, da so ženske v času prve svetovne vojne odigrale izjemno vlogo na domu, na podeželju, v industriji in na fronti.

Če iščemo podrobne novice o medvojnem delovanju žensk, naletimo na zelo skope podatke. Izjema so seveda tisti dogodki, ki jih je že obravnaval takratni tisk, mimo katerih ne moremo pri obravnavi teh tem, čeprav gre predvsem za senzacionalistične dogodke, kot so zgodbe o resnično ali samo domnevno velikih vohunkah.

Kljub vsemu je ostal velik doprinos žensk v vojnem času kratkoma zamočan. V zgodovinskih virih je bila vloga žensk, ki so živele v zaledju fronte ali v notranjosti države, večkrat zanemarjena. Zato je treba to področje zgodovine še (deloma) raziskovati.

Samo v Franciji in v Veliki Britaniji, kjer sta raziskovanje in ohranjanje zgodovinskega spomina del narodne tradicije, naletimo na zgodovinsko gradivo, ki je izrecno posvečeno vlogi žensk med vojno. Če vendarle primerjamo izjemno vlogo žensk, ki so opravljale raznorazna dela, s številom raziskav, ki so jim posvečene, lahko sklepamo, da ima omenjeno gradivo malenkostni obseg.

V ostalih evropskih državah, vključno z Italijo, primanjkuje takšnega gradiva. Večji ali manjši diktatorski režimi med obema svetovnima vojnima so skušali izbrisati vsakršno sled, vsak ženski spomin, da bi vključili žensko v tesno vlogo varuhinje domačega ognjišča, v vlogo matere in žene bodočih bojevnikov.

Zato je bilo zbiranje gradiva za to razstavo zahtevno, saj je bilo treba iskati novice v najrazličnejših virih, od župnijskih kronik do dnevnikov prostovoljnih gasilcev, od življenjepisov takratnih osebnosti do zbirk člankov vojnih dopisnikov, medtem ko je bilo treba slikovno gradivo izbrskati na internetnih avkijskih portalih ali na boljših sejmihi.

Z goriško razstavo »Le donne nella grande guerra/Ženske med prvo svetovno vojno« se želimo pokloniti milijonom mater, žena in hčerk, ki so živele v pomanjkanju, trpele in umirale med vojno, ne da bi kdo priznal njihovo izjemno vlogo niti v času vojne niti kasneje. Razstava nas želi tudi opozarjati na to, da milijoni mater, žena in hčerk še danes živijo v pomanjkanju, trpijo in umirajo iz istega razloga. Razstava bo na ogled od 18. maja do 4. novembra 2012 v Pokrajinskih muzejih v Grajskem naselju v Gorici med 9. in 19. uro, ponedeljek zaprto. Otvoritev razstave bo v četrtek, 17. maja 2012, ob 17.30.

Razstava »Ženske med prvo svetovno vojno« v Gorici

Na ogled bo od 18. maja do 4. novembra v Pokrajinskih muzejih v Grajskem naselju

Emmeline Pankhurst so aretirali 22. maja 1914.

Emmeline Goulden Pankhurst (Manchester 1858 – London 1928) je bila angleška aktivistka za žensko enakopravnost in vodja angleških sufražetk. Poročila se je s 24 let starejšim odvetnikom Richardom Pankhurstom, socialistom in ravno tako aktivistom za ženske pravice. V zakonu se je rodilo petero otrok. Emmeline je še naprej podpirala politično kariero moža in se zavzeto posvečala boju za enakopravnost žensk. Kot socialna delavka se je osebno soočala »z bedo in nesrečo sveta, ki so ga ustvarili moški«. Leta 1903 je ustanovila Politično in družbeno združenje žensk (WSPU - Women's Social and Political Union in angleškem jeziku), ki se ga je kmalu oprijel sloves zloglasnega militantnega krila angleškega ženskega gibanja. Emmeline in njeni hčerki so zaslovene ravno zaradi delovanja v omenjenem združenju. Emmeline Pankhurst so aretirali 22. maja 1914. V tistem času so sufražetke aretirale, ker so motile volilne shode angleških politikov. Za njihovo izpustitev so ženske demonstrirale z gladovno stavko. Emmeline Pankhurst je umrla leta 1928, ko so ženske v Veliki Britaniji dosegle volilno pravico.

Bertha Kinsky von Suttner (Praga 1843 – Dunaj 1914) je bila pisateljica in ustanoviteljica avstrijskega in nemškega Gibanja za mir. Verjela je v mir ter s svojimi govori in spisi navdušila ljudi po celem svetu. Bertha von Suttner je leta 1905 kot prva ženska prejela Nobelovo nagrado za mir. Njen roman *Dol z orožjem*, ki je izšel leta 1889, je doživel izjemen uspeh in imel številne ponatise ter bil preveden v šestnajst jezikov. Bertha von Suttner je umrla 21. junija 1914 na Dunaju tik pred izbruhom prve svetovne vojne.

Avstrijska pisateljica Bertha Kinsky von Suttner, prva Nobelovega nagrajenka

Januarja leta 1917 so v Veliki Britaniji ustanovili Žensko pomožno vojaško enoto WAAC (Women's Army Auxiliary Corps). Ženske te prostovoljne organizacije so služile kot uradnice, telefonistke, natakarice, kuharice.

Alice Schalek (1874–1956) je bila avstrijska časnikarka, fotografinja in pisateljica ter edina vojna dopisnica v času prve svetovne vojne.

Že leta 1903 je z moškim psevdonimom začela sodelovati z dunajskim časopisom Neue Freie Presse. Od leta 1903 do leta 1913 je veliko potovala v tujino, svoje izkušnje pa posredovala na številnih predavanjih. Bila je prva ženska, ki se je vpisala v časnikarski krožek Concordia.

Leta 1914 je bila med ustanovnimi člani podporne organizacije Rumeno-črni križ. Leta 1915 je bila akreditirana kot vojna dopisnica pri avstrijskem vojaškem tiskovnem uradu. Napisala je članke o bojih v Dolomitihi, v Srbiji in na soški fronti. Ravno zadnja izkušnja je botrovala nastanku knjige »Am Isonzo. März bis Juli 1916«, ki je izšla v slovenskem prevodu z naslovom »Posočje: marec do julij 1916«.

Njeno domoljubje so različno ocenjevali. Med njenimi ostrejšimi kritiki je bil Karl Kraus, ki ji je očital »poveljevanje vojne« in negativno

Avstrijska časnikarka, fotografinja, pisateljica in vojna dopisnica Alice Schalek

prikazal njen lik v knjigi »Poslednji dnevi človeštva«. Za sodelovanje v vojni je bila Alice Schalek leta 1917 odlikovana z zlatim križem za zasluge.

Tako imenovane »karnijske nosilke«

Številne ženske so bile na fronti zaposlene kot nosilke in delavke znotraj vojske. Žensko pomoč so na fronti nujno potrebovali: po eni strani je bilo žensk veliko, po drugi pa so bile manj plačane. Čeprav so še posebej znane »karnijske nosilke«, so ženske trdo delale na celotni italijansko-avstrijski fronti črti, v dolinah Val di Sole, Val Rendena in na Adamelli.

Po italijanski vojni napovedi so iz krajev Timau/Tischlbong, Forni Avoltri in Cleulis izselili ženske, ostarele in otroke, saj so se italijanski oficirji bali, da bi prebivalstvo sodelovalo z Avstrijci. Nekaj mesecev kasneje so starejšim od dvanajstega leta dovolili, da so se vrnili v domače kraje, a pod pogojem, da so sodelovali z vojaškim poveljstvom pri oskrbi vojakov. Če ne bi izvajali ukazov, bi jih takoj izselili iz vasi. Ženske od 15. do 60. leta so morale s tovorom, ki je bil težak od 30 do 40 kilogramov, dnevno premagovati tisočmetersko višinsko razliko, da bi prišle do prvih vojaških taborov v zaledju fronte. Za vsak prevoz blaga so plačali 1,50 lir. Številne žene so bile ranjene, gospa Maria Plozner Mentil pa je umrla, ker jo je ustrelil ostrostrelec.

Sestri Virginia (1883–1975) in Enrica Marinaz (1888– 1976), prostovoljki v rezervni bolnici goriškega Rdečega križa v času prve svetovne vojne

Pokrajina Gorica
Pokrajinski muzeji v Gorici

Sodelujejo
Museum 1915 ~ 1918 Vom Ortler bis zur Adria
Dolomitenfreunde ~ Amici delle Dolomiti
èStoria

DONNE NELLA GRANDE GUERRA ŽENSKE MED PRVO SVETOVNO VOJNO

Pokrajinski muzeji v Gorici
Grajsko naselje
Od 18. maja do 4. novembra 2012

Urnik: od 9. do 19. ure [ponedeljek zaprto]

Informacije: musei@provincia.gorizia.it
www.provincia.gorizia.it
www.gomuseums.net

Vodeni ogledi: didattica@provincia.gorizia.it

Kratke

SSG je gostovalo v HNK v Varaždinu z lansko uspešnico Zlati zmaj

Ob koncu abonmajske sezone je Slovensko stalno gledališče nadgradilo redno dejavnost z gostovanjem na

SSG-TSS foto Agnese Divo

Hrvaškem. V soboto, 12. maja, je Hrvaško narodno gledališče Varaždin ponudilo svojim obiskovalcem ogled predstave Zlati zmaj Rolanda Schimmelpfenniga. Uspešna produkcija SSG iz lanske sezone je bila deležna zelo pohvalnih ocen kritike in publike in je do sedaj bila v gosteh v Novi Gorici, v Kopru in na Mittelfestu, poleg tega je bila prva dobitnica nagrade Tantadruj 2011. Tekst nemškega sodobnega dramatika v režiji Janusza Kice pripoveduje o problematiki priseljevanja na samosvoj način, z zgodbo, ki se plete okrog tajsko-kitajsko-vietnamske restavracije v nekem zahodnem evropskem mestu, kjer se prepletajo zgodbe kuharjev, natakarič, gostov in sosedov. V predstavi nastopajo v dolgi vrsti vlog igralci umetniškega jedra SSG, Romeo Grebensšek, Maja Blagovič, Lara Komar, Vladimir Jurc in Primož Forte. Gostovanje v Varaždinu sodi v kulturne izmenjave teh dveh gledališč, saj bo produkcija hrvaškega gledališča prišla v goste v Trst na začetku prihodnje sezone.

Okrogla miza / Večkulturnost: starši govorijo o svoji izkušnji v slovenski šoli

V dvorani Bobi Bazlen palače Gopcevič v Trstu bo v petek, 18. maja, ob 17. uri okrogla miza z naslovom Večkulturnost: starši govorijo o svoji izkušnji v slovenski šoli.

Srečanje, ki bo tokrat potekalo v italijanščini in ga prireja Večstopenjska šola pri Sv. Jakobu in Sklad Libero in Zora Polojaz, bo priložnost, da se tudi italijanski publikli ponudi dvojezična publikacija Za dobro počutje naših malčkov, ki sta jo uredila Marijan Kravos in Vlasta Polojaz. V knjigi, ki je bila slovenski javnosti že predstavljena v Narodnem domu, je poleg prispevkov raznih strokovnjakov na področju sociologije, pedagogike in psihoanalize opisan projekt, ki sta ga psihologinji Veronika Lokar in Suzana Pertot izvedli s starši otrok, ki obiskujejo otroške vrtce šentjakobskega ravnateljstva. V pogovorih s starši, ki jih v knjigi zasledimo, je večkrat obravnavana tema večkulturnosti, in sicer pojav prisotnosti otrok drugih oziroma neslovenskih narodnosti na slovenski šoli, medsebojna integracija otrok in njihovo prilagajanje šolskemu okolju, kjer je uradni pogovorni jezik različen od večinskega.

Taka zanimiva pričevanja staršev o sobivanju otrok različnih narodnosti v slovenskih mestnih šolah so spodbudila zamisel, da bi razširili razmislek o tem vprašanju tudi v italijansko javnost. Italijanske šole se sicer dandanes ravno tako ukvarjajo s pojavom večkulturnosti, le da je njihovo izhodišče drugačno, saj predstavlja učni jezik kontinuiteto z okoljem, v katerem otroci živijo.

Starši, ki bodo sodelovali pri okrogli mizi, se bodo pogovarjali o svoji izkušnji na slovenski šoli, v prostoru, kjer se njihov otrok vsakodnevno srečuje in sooča z vrstniki različnih kultur in kjer je pogovorni jezik lahko različen od tistega, ki ga uporablja v družini. Skratka, govor bo o ustanovi, ki je ne obiskujejo več samo otroci slovenskih staršev, ampak vedno bolj tudi otroci italijanskih in narodnostno mešanih družin.

Srečanje bo v petek, 18. maja, ob 17. uri. Namenjeno je staršem, šolnikom in vzgojiteljem, a tudi vsem tistim, ki se zanimajo za kulturne in socialne premike v našem mestu.

Izjemen uspeh v občini Devin-Nabrežina

Pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti se je na svoji seji v petek, 11.5.2012, srečalo s tajništvom sekcije v devinsko-nabrežinski občini, da bi skupaj ocenilo izid nedavnih volitev v tej občini.

Foto IG

Tajništvo stranke je poudarilo izjemno zadovoljstvo ob izidu volitev, ki so po več kot dvajsetih letih ponovno omogočile izvolitev slovenskega župana in ponovno zmago levosredinskih sil, katerih pomemben del je prav stranka Slovenska skupnost. Ta zmaga je nedvomno rezultat večletnega kapilarnega dela in stalne prisotnosti na terenu ter tvornih odnosov vseh sil, ki so složno podprle županskega kandidata

Vlada Kukanjo. Slovenska skupnost je spet dokazala, da je nenadomestljivi del levosredinskih sil, ki lahko le ob skupnem delu in ciljih dosežejo pomembne rezultate.

Stranka, ki bo nedvomno zastopana tudi v novem odboru, je novoizvoljenemu županu čestitala in mu zaželela veliko uspehov. Prav tako je tajništvo pozitivno ocenilo delo občinske devinsko-nabrežinske sekcije, ki je veliko doprinesla k odličnemu skupnemu rezultatu.

DSI Prof. France Martin Dolinar

Skozi celo zgodovino je potrebno nenehno očiščevanje

“Na god zavetnika ljubljanske stolnice, sv. Miklavža, leta 1461 je cesar Friderik III. v navzočnosti številnih cerkvenih in laičnih dostojanstvenikov slovensko podpisal listino, s katero je iz političnih razlogov na habsburškem ozemlju Oglejskega patriarhata ustanovil novo škofijo s sedežem v Ljubljani in si pridržal pravico do imenovanja škofov in devet od desetih kanonikov. Papež Pij II. je cesarjevo ustanovo potrdil 6. septembra naslednje leto in 10. septembra škofijo izvil iz oglejske metropole.” Tako beremo v publikaciji, ki jo je izdala lani ljubljanska nadškofija ob razstavi s panoji in vitrinami ter muzealijami z izborom bogoslužnih predmetov; postavljena je bila ob 550. obletnici ustanovitve ljubljanske nadškofije.

Še večji podvig je bil narejen z zbornikom, pri katerem je sodelovalo enaindvajset avtorjev, da bi osvetlili celotno zgodovino ljubljanske nadškofije. To jim je uspelo na sedemstotih straneh v treh delih: v uvodnem je ustanova umeščena v prostor in čas, od njene ustanovitve do leta 2006, ko je prišlo do preureditve cerkvenih pokrajin z mariborsko nadškofijo. V drugem delu je opisan notranji življenje škofije, in sicer vzgoja in izobraževanje,

misijoni, karitativna dejavnost in raba slovenščine, medtem ko so v tretjem delu zbrane vse ključne listine, od ustanovne dalje, ki so jih prevedli. O ljubljanski nadškofiji se je v ponedeljek, 7. maja, zvečer v Peterlinovi dvorani v Trstu, z enim izmed vodilnih cerkvenih zgodovinarjev na Slovenskem, avtorjem številnih razstav, docentom in pedagogom na Filozofski fakulteti v Ljubljani, prof. France-
tom Martinom Dolinarjem, pogovarjal Tomaž Simčič. Pred nekaj meseci je slavil 70-letnico, revija Arhivi pa je ob tej priložnosti izdala zbornik o njegovih razpravah.

Predavatelj je priznal, da je bila zgodovina njegov konjiček že v osnovni šoli. To je izhajalo zgolj iz zanimanja, kaj se je dogajalo v preteklosti v kraju, kjer je odrasčal, in širše. Ko pa se je pripravil na doktorat, se je poglobil v cerkveno zgodovino, saj ga je najbolj pritegnilo obdobje razsvetljenstva in jožefinskih reform. Zaustavil se je pri oznaki janzenizma, ker jo sam odklanja. V slovensko zgodovino je vnesel Ivan Prijatelj, za njim pa so ga prevzeli umetnostni zgodovinarji in teologi. “Tako se je vse, kar je dišalo po strogosti, spremenilo v janzenizem”.

Kaj pa misli prof. Dolinar o slovenskem zgodovinopisju? Po

njegovem mnenju ga je treba demitizirati, saj je komunistični mit označeval Cerkev kot opij za ljudstvo, verne pa kot zatiralce. Tega se niso otresli niti danes. Desna stran pa Cerkev idealizira kot Božjo in človeško ustanovo. “Skozi celo zgodovino je potrebno nenehno očiščevanje. V zadnjih dvajsetih letih me najbolj moti način podajanja tem,

povezanih z medvojno in povojno zgodovino. Zgodovinarji niso sposobni treznega razmisleka. Morali bi nenehno revidirati svoja dejanja na podlagi dokumentov. To je osnovno zgodovinarjevo poslanstvo. Kaj bi se zgodilo, če bi današnji zdravniki zdravili na enak način kot leta 1940?”

Šin

Prihodnjik v DSI

Osamosvojitvena vlada

V Cankarjevem domu v Ljubljani so ta teden predstavili novo, zelo obsežno in temeljito dokumentirano monografijo zgodovinarke in televizijske časnikarke dr. Rosvite Pesek Osamosvojitvena vlada, Kako so gradili državo.

Že v ponedeljek, 21. maja, pa se bo možno o pomembni študiji, ki je izšla pri Mohorjevi založbi v Celovcu, pogovoriti z avtorico na ponedeljkovem večeru Društva slovenskih izobražencev v Trstu. Knjiga prinaša zgodovinski oris ekipe, ki je izšla s prvih povojnih demokratičnih volitev in je nekdajno republiko v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji pripravila na demokratično in samostojno življenje.

Demosova vlada, ki ji je predsedoval takrat 42-letni krščanski demokrat Lojze Peterle, štela pa je 27 članov, je bila izvoljena 16. maja 1990, torej dober mesec po zgodovinskih volitvah. Obdržala se je le dve leti. 762 strani debela monografija, ki prinaša tudi bogato fotografsko gradivo in dokumente, ki jih v arhivih ne najdemo, pa podrobno in kritično opisuje njeno delo, izvedbo in pomen plebiscita, snovanje slovenske vojske, tolarja in vsega potrebnega, da je slovenski narod dobil svojo neodvisno in mednarodno priznano državo.

Dr. Rosvita Pesek, ki se je rodila leta 1965 v Mariboru, je že leta 2007 objavila odmevno monografijo z naslovom Osamosvojitveni Slovenije, Ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država?

Četrta številka mesečnika Mladika

Tokrat v ospredju prihodnost naših ustanov

V začetku maja je izšla četrta številka

tržaškega mesečnika Mladika. Na platnici je slika z obiska ministrice za Slovence v zamejstvu in po svetu Ljudmille Novak, ki se je udeležila odprtja razstave Umetniki za Karitas v Peterlinovi dvorani v Trstu.

V uvodni besedi je govor o alarmnem zvoncu za rast in obstoj slovenskih kulturno-prosvetnih organizacij v Italiji, ki so v težkih povojnih časih zrasle v demokratičnem taboru na ruševinah fašističnega preganjanja in posledicah druge svetovne vojne. Vse te ustanove so nastale v glavnem s prostovoljnimi delom in z žrtvovanjem posameznikov. Kasneje so začele prejemati finančna sredstva, čeprav so bila ta sredstva v začetku za nekaj desetletij zelo skromna. Pravi razmah in normalno dihanje je prišlo z osamosvojitvijo in

demokratizacijo Slovenije, tako da so od takrat te kulturne ustanove priznane in so dokončno zadihale normalno življenje na narodovem telesu. S finančno in gospodarsko krizo zadnjih let so se začele prve težave. Postavlja se torej vprašanje, ali bodo te ustanove vzdržale, bodo nadaljevale svoje poslanstvo ali pa bo gospodarska kriza vse to ukinila?

Potrebna je pomoč vseh, če želimo na dostojni ravni ohraniti vse tisto, kar je bilo skupaj s predhodniki ustanovljeno, postavljeno v dosti bolj neugodnih razmerah. Sledijo strani zanimivega literarnega branja: Sonja Bežjak je avtorica novele Pradede Josipa Sanje, ki je prejela drugo nagrado na 40. literarnem natečaju revije Mla-

dika. Objavljen je tudi cikel pesmi Nedotakljiva avtorice Irene Husu, ki je prejela prvo nagrado za poezijo na istem natečaju. Sledi četrti del romana v nadaljevanju Peta avenija in smrtne zagate avtorice Irene Žerjal.

V spominih na življenje v Nemčiji Peter Merku' opisuje svoj službeni obisk Kanarskih otokov.

Ob izidu knjige Pozabljeni Kras. Ofenzive v jeseni 1916 je objavljen intervju z enim izmed avtorjev, Mitjo Jurnom. O neuresničenem atentatu TI-GR-a na Mussolinija leta 1938 v Kobaridu piše v članku Tatjana Rejec. O Francu Kavsu in njegovem notranjem boju pred neizvedenim atentatom piše tudi Drago Štoka po ogle-

du predstave o tej temi, ki jo je uprizorilo Slovensko stalno gledališče v Trstu.

V rubriki Umetnost na Slovenskem

Mojca Polona Vaupotič piše v tretjem in zadnjem delu o Maksimu Gaspariju in njegovem ustvarjanju.

Na zadnjih straneh revije so Antena z novicami iz zamejstva in zdomstva, članek prof. Marije Pirjevec o knjigi Po/etika slovenstva, posvečeni družbenemu in literarnemu opusu Borisa Pahorja, ter ocena knjige Soška fronta 1915-1917, ki jo je napisal Ciril Velkovrh.

V mladinsko prilogo Rast so članke prispevali Nika Čok z uvodnikom Morda bi nam morali vsaj prisluhniti, Neža Kravos z zapisom o slovenski izdaji šova X-factor, Valentina Oblak z razmišljanjem Prihodnost, kje si, Nina Pahor s pesmijo V neznanu.

SKD BARKOVLEJE Lepo obiskana pokušnja proizvodov

Olje, vino in kruh: domači biseri

Čeprav so bile lanske vremenske razmere za trgatve neugodne zaradi zgodnjega trganja in posledične visoke temperature ob vretju mošta, se lahko naša pokrajina ponaša s kakovostno letino: tudi tako, ki sicer ne sodi v običajno krajevno poznano vinarsko proizvodnjo.

S to ugotovitvijo so najbrž soglašali vsi udeleženci prijetnega in dobro obiskanega večera pokušnje olja, kruha in vina, ki ga je Slovensko kulturno društvo Barkovlje v sklopu priredilo na svojem sedežu v soboto, 28. aprila. Enogastronomski večer je ponujal različne vrste kruha (z ocvirki, orehi, s čebulo), ki so ga

spekle domačinke: med njimi je Sabrina Nibrant za svoj hleb izbrala podobo sonca, Sabina Nibrant pa je spekla potice za končno loterijo.

Kljub radostnemu vzdušju je bilo vsem prisotnim jasno, da gre za večer s posebnim ciljem: na podlagi strokovne presoje in glasovanja občinstva je moral dogodek nagraditi najboljšo oljčno in zlasti vinske proizvode nastopajočih. Še bolj pomembno pa je, da je na podlagi izbire občinstva in nasvetov izvedencev cilj k spodbujanju vsestranskega razvoja domače vinarske in oljarske dejavnosti. V imenu žirije, ki je presojala vinske vzorce štirih prideloval-

cev – 14 belih, 8 pa rdečih -, je na večeru spregovoril kmetijski strokovnjak Mario Gregorič. Skoraj vsa predstavljena vina je ocenil za dobra: “Vina so bila izredna po videzu (lepe barve, usledil ni bilo), velika večina vzorcev je imela le zanemarljive manjše napake...” Vina so bila še kar bogata z vonjavami, “samo njihov okus je bil ‘kratek’ v ustih”. Tudi kislina je bila na splošno nizka. V primerjavi s prvimi izvedbami tovrstnih pokušenj v barkovljanskem društvu je letošnja pokazala velik kakovosten napredek domačih vin. Zaslugo gre nedvomno pripisati tudi sestankom, ki jih na ponedeljek po sobotni

pokušnji imajo izvedenci žirije s pridelovalci. Nasveti in konstruktivne kritike so še kako koristile Edvinu Žerjalu, ki je v kategoriji belih vin zasedel tretje mesto, pred njim se je uvrstil Franko Starec, zmagal pa je Martin Kovač. V kategoriji rdečih vin je Franko Starec požel končni uspeh pred Liberom Puzzerjem in Ivanom Tavčerjem. Lep večer za gospoda Starca se je nadaljeval z drugim in tretjim mestom, ki so ga njegovi vzorci dosegli v kategoriji ljudskega ocenjevanja belih vin, četrti je bil Edvin Žerjal, prvi pa Martin Kovač. Najboljše črno vino je bilo po mnenju prisotnih prav Starčev, drugo mesto je zasedel Tavčer, tretje Puzzer, Kovač je bil četrti. Ermes Sartori je bil prvi v kategoriji olj, kjer je komisija pod vodstvom Edvina Žerjala presodila osem vzorcev ekstredeviške tekočine.

IG

SPD MAČKOLJE 60-letnica društva in 50. izvedba Praznika češenj

S koreninami slovenstva in krščanstva tudi v prihodnje!

Niko Tul je Slovenskemu prosvetnemu društvu Mačkolje predsedoval do pred nekaj meseci, nato je štafeto palico predal sovaščanu Robertu Tulu. V društvu bo Niko Tul odslej le odbornik. Lani jeseni je odbor SPD Mačkolje ob 60-letnici ustanovitve društva in 50-letnici Praznika češenj postavil

nega delovanja. In prav 5. maja 1952 je bila na vzgib g. Janežiča ustanovljena Slovenska katoliška prosveta Mačkolje: to je bil namreč prvi naziv našega društva".

Kakšno je bilo tedanje vaško družbeno tkivo?

Na podlagi pripovedovanja svojega očeta in ostalih sorodnikov lahko povem, da so bile

Naše društvo je pri tem odigralo pomembno vlogo. Na 60-letni prehojeni poti so bila posamična obdobja med seboj zelo različna. Po začetnem zagonu se je delovanje društva nekoliko spremenilo. Prelomnica za SPD Mačkolje je bilo leto 1976. Društvo je takrat dobilo nov statut in novo ime (Prosvetno društvo Mačkolje): pod njegovo okrilje je stopil tudi mešani pevski zbor, ki je do tedaj deloval kot domači cerkveni pevski zbor. Kot zanimivost naj navedem, da je tej preosnovi zbora botrovalo tudi dejstvo, da je bilo tedaj cerkvenim pevskim sestavam prepovedano nastopati na reviji Primorska poje. Ta sprememba pa je bila obenem razlog, da je zbor še dodatno razširil svoj 'delokrog' tudi na posvetno področje. Celotno društveno delovanje je zaživel na bolj ambicioznih temeljih. Pri tem ne gre pozabiti na Praznik češenj, to je prireditev, ki tudi danes zahteva pri društvu največ organizacijskega napora.

Kako bo SPD Mačkolje uporabljala prenovljene prostore dvorane Stanka Janežiča?

Dvorana Stanka Janežiča je v poslopiju, ki je bilo od dvajsetih let prejšnjega stoletja vse do leta 1951 namenjeno izobraževanju malih Mačkoljanov. Tedaj so šolsko dejavnost prenesli v novo poslopije, ki pa je danes žal zaprto. Osnovna Sola Mačkolje namreč obstaja le na papirju, saj je njeno didaktično delovanje združeno z osnovno šolo Prežihovega Volarca v Dolini. Prostore 'stare šole' smo doslej uspešno že uporabljali: v njih med drugim vadi MePZ Mačkolje. Uradni sedež našega društva je sicer v bližnji srenjski hiši, ki ga z drugim vaškim društvom KD Primorsko delimo vse od leta 1981. Na prostoru 'stare šole' pa smo čustveno močno povezani, saj je to 'zibelka' našega društvenega delovanja. Formalno-pravno je to poslopije last župnije. Konec 80. let si je takratni župnik g. Žarko Škerlj želel, da bi dotrajano stavbo korenito prenovili. Dela so se začela leta 1992, slovesno odprtje pa je bilo maja 1995. Naj pri tem poudarim, da je SPD Mačkolje krilo znaten del

stroškov in ima zato danes pravičar do uporabe teh prostorov.

Kako boste proslavili 60-letnico ustanovitve društva in njegovega neprekinjenega delovanja ter 50. izvedbo priljubljene Praznika češenj?

Naj najprej podčrtam zadovoljstvo, da se ti dve obletnici ujemata. Po občutenem dogodku ob poimenovanju dvorane 'stare šole' po g. Stanku Janežiču bomo vse naše moči usmerili v pripravo tega spomladanskega praznika, ki privablja vsako leto v našo vas možno obiskovalcev. Ker je letošnja izvedba jubilejna, smo se odločili, da priredimo bogatejši sklop prireditev. Praznik češenj bo tako uvedel glasbeni festival, ki nosi naslov Prazničnih 50. Na prvem večeru 19. maja bo na prireditvenem prostoru 'na Metežici' nastopil Vlado Kreslin z Malimi bogovi, naslednji dan, 20. maja, pa se bodo na istem prizorišču oglasile nepozabne viže Alpskega kvinteta in drugih priznanih narodno-zabavnih skupin. Tradicionalni, osrednji dogodek Praznika češenj pa bo kot navadno zadnji nedeljo v maju. Od prvih začetnih korakov se je ta praznik iz leta v leto večal, postal je pravi vaški praznik, izredno priljubljen na Tržaškem, zlasti med italijanskimi obiskovalci. K slovesni 60. obletnici SPD Mačkolje se bomo povrnili 2. junija s slavnostno akademijo. Ta datum smo izbrali tudi zato, ker je bila prva izvedba Praznika češenj prav na ta dan leta 1963. Dogodek, namenjen obema jubilejema, bomo zabeležili z ne navadno kulturno prireditvijo, in sicer z nastopom mladinske filharmonije Nova iz Nove Gorice, ki bo na našem prireditvenem prostoru 'na Metežici' izvajala simfonijo The Queen Symphony po melodijah in napetih znamenite angleške rock skupine Queen. Upajmo, da bo ta dogodek spremljalo lepo vreme...

Ob tako visokih jubilejih bi vas še vprašali, kakšna prihodnost čaka Slovensko kulturno društvo Mačkolje?

Kot odbornik si želim predvsem to, da bi duha, ki je botroval rojstvu našega društva, znali ohraniti tudi v prihodnosti. Zavedamo se, da so se časi spremenili in da ne moremo posnemati takratnega načina delovanja. Prav tako pa smo prepričani, da le v tesni povezavi z našimi koreninami, usidranimi v slovenstvo in krščanstvo, bomo znali naše vrednote deliti in jih prenesti na naše vrstnike, med mlajše vaščane in tudi na najmlajši mačkoljanski rod. Vse to v upanju, da bodo nekega dne naši otroci praznovali stoto izvedbo Praznika češenj in 110-letnico našega društva.

IG

Obvestila

V nedeljo, 20. maja, bo ob 19. uri v Kulturnem domu v Komnu gledališka skupina SKD Tabor z Opčin uprizorila komično enodejansko neznane srednjeveškega avtorja Burka o jezičnem dohtarju. Režiser Sergej Verč.

Društvo slovenskih izobražencev vabi v ponedeljek, 21. maja, ob 20.30 v Peterlinovo dvorano, Donizettijeva 3, na razgovor z zgodovinarjo in časnikarko dr. Rosvito Pesek o obsežni monografiji "Osamosvojitvena vlada, Kako so gradili državo", ki jo je ravno izdala pri Mohorjevi založbi iz Celovca. Slovenska Vincencijeva konferenca v Trstu prireja srečanje z g. Francetom Prelcem, koordinatorjem Karitas za slovensko Istro ter duhovnim vodjo te ustanove; spregovoril bo o delu in aktivnosti

karitativnih ustanov in o njihovi duhovni zavzetosti za pomoč bližnjemu. Srečanje bo v sredo, 23. maja, ob 19. uri v dvorani župnije sv. Vincencija v Trstu - ulica Ananias 5/a. Lepo vabljeni člani, sodelavci in prijatelji.

Romarski izlet v soboto, 19. maja, v Piran z okolico in Strunjanom, kjer je božjepotna cerkev z visoko obletnico Marijinih prikazovanj (500 let). Za vpis in vse ostale informacije pokličite na tel. št. 347 9322123.

SKD Barkovlje prireja izlet 10. junija 2012. Na sporedu: grad Snežnik, muzej polhov, muzej Cerkniškega jezera, maketa Cerkniškega jezera, multivizija o jezeru v vseh letnih časih, kompletno kosilo. Za informacije: 040 415336 oz. 3332677384.

Darovi

V spomin na Lojzko Sosič daruje Mira 20 evrov za Slovensko Vincencijeva konferenco v Trstu.

SKD BARKOVLE

"IN NAVDUŠENJE (ŠE) TRAJA"

JUBILEJNA VESELICA

OB 30-LETNICI POIMENOVANJA BARKOVLIJANSKE OSNOVNE ŠOLE PO F. S. FINŽGARJU IN OBNOVITVE DOMAČEGA KULTURNEGA DRUŠTVA

Nastop osnovnošolcev pred šolsko stavbo (ul. Cerreto 19).

Sledi sprevid ob spremljavi godbe na pihala s Proseka do sedeža domačega društva (ul. Bonafata 6), kjer se slavlje nadaljuje.

nedelja, 20. maja 2012, ob 16. uri

POD POKROVITELJSTVOM ZSKD IN SLOVENSKE PROSVETE

Slovensko prosvetno društvo Mačkolje

prazničnih
v Mačkoljah
pri Trstu

50

sobota 19.5.2012

ob 21.00

Vlado Kreslin in Mali bogovi

predskupina:

Kraški Ovčarji

nedelja 20.5.2012

ob 18.00

Alpski Kvintet

Erazem

Veseli Begunjčani

Hrana in pijača na voljo usak dan od 17. ure dalje.

Vstop prost!

Comune di San Dorligo della Valle
Občina DolinaProvincia di Trieste
Pokrajina Trst

Slovenska prosveta Trst

ZKB

www.mackolje.org

SKLAD MITJA ČUK Že četrto leto

Gledališki projekt FestivalOp

Sklad Mitja Čuk že trideset let nudi slovenskim otrokom s posebnimi potrebami v Furlaniji Julijski krajini pomoč z razgibano kulturno, vzgojno in pošolsko dejavnostjo. Letos je že četrto leto priredil gledališki projekt FestivalOp, s katerim omogoča srečanje in delovanje drugačnih gledališč. V VZS Mitja Čuk se je izoblikovala dramska skupina Barvana klapa, pri kateri sodelujejo odrasli gojenci slovenskega in italijanskega jezika z različnim primanjkljajem. V gledališki delavnici se prepletajo petje,

glasba in verzi. Večkrat so nastopali v SKD Tabor, na festivalu v Mavhinjah, se udeležili mednarodnega festivala v Ljubljani Igraj se z mano in prejeli številna priznanja Mladega odra Slovenske prosvete.

FestivalOp je letos potekal v sredo, 18., in v četrtek, 19. aprila, v dopoldanskih urah v Prosvetnem domu na Opčinah. Prvi dan sta se predstavili Barvana klapa VZS Mitja Čuk z gledališko uprizoritvijo Musicol Miš maš in skupina Azzurro Kulturnega društva Il cerchio iz Medee s predstavo Pagine - Strani. V

Foto Kroma

četrtek je nastopilo kar pet skupin: najprej Barvana klapa VZS Mitja Čuk z odlomki in vmesnimi nastopi Musicola Miš Maš, nato Skupina OVI Jarše iz Zavoda za usposabljanje J. Levca iz Ljubljane s predstavo Pisano

drevo, SVZ Dutovlje s 1001 Noči - Šeherezada, Skupina Šajtrga (VDC Koper - enota Ilirska Bistrica) z igro Gostilna pri pojoči mački in Dramska skupina Društva gluhih in naglušnih Sevrerne Primorske s predstavo Fina

dama pride k frizerju.

Prvi dan je bila častna gostja mlada igralka Lara Komar, članica Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta, v četrtek pa je v Prosvetnem domu nastopil Sten Vilar, animator, profesor pedagogike in igralec ter ustanovitelj studia Anima, ki na posreden način skrbi za vzgojo in izobraževanje otrok in staršev.

FestivalOp je uvedla predsednica Stanka Čuk in podčrtala, da ji je v veliko zadovoljstvo, da organizirajo to gledališko pobudo že četrto leto, saj nastopajo tudi gojenci iz drugih središč, za kar gre posebna pohvala vzgojiteljem ter seveda gojencem z njihovimi vloženi trud in delo. Program je povezovala Elena Husu. Osnovnošolske otroke in gojence v dvorani je najprej pospremila na pot domišljije igralka Lara Komar, ki je s svojo torbo rekvizitov

na enostaven in prijeten način uprizorila pravljico o Rdeči kapi, pri kateri je sodelovalo veliko otrok. Mimogrede je otrokom posredovala tudi prvine gledališke umetnosti.

Skupina iz Medee je na svojevredstven način z igro senc in plešom za platnom ter z izbranimi verzi prikazala pomembnost vsakega trenutka. V Musicolu Barvane klape je bil v ospredju preplet pesmi in recitacij, ki jih je na klavir spremljala Martina Feri. Ob koncu živčeveta in prisrčnega nastopa gojencev se je na odru predstavil tudi radovedni čukec Niko, ob katerem so se gojenci razživali in uprizorili pravljico, v kateri je vsak prišel na svoj račun in razgalil svoja čustva in doživljaje publiki na edinstven način. Geslo predstave smo zaslišali na koncu: "Bodimo vsi prijatelji!"

Metka Šinigoj

Človek mora postati bolj človeški!

Etika prepričanja in etika odgovornosti

Dogodilo se je, da so nekoga "oblajali" v rumenem tisku. On, ki se na rumeni tisk poživlja, kaj šele, da bi ga podpiral ali bral, se je na vse to nasmejal. Zastavil si je vprašanje: "Zakaj naj bi bil brutalen, ko sem lahko dober?"

Zakaj naj bi se človek, posameznik ali skupina, narod ali član verske skupnosti, obnašal humanostno? Ali naj tako počne brezpogojno? V vsakem primeru? Ali naj tako počenjajo vsi, ne glede na sloj, ki mu pripadajo? V vseh teh vprašanjih tiči temeljno vprašanje vsake etike. V tem je temelj pojmovanja zahodne demokracije, o kateri ne bi smeli moralizirati, kdo ima prav in kdo ne, ampak predvsem o njej samokritično razmišljati. Sodobna demokracija država za razliko od srednjeveške kot tudi tiste, ki je bila vpeti v kakšen koli "izem", mora iz razumevanja do same sebe biti svetovnonazorsko nevtralna.

Max Weber

Vsaka demokratična država mora v skladu s svojo ustavo spoštovati človekove pravice. Tako pluralna družba, če naj v njej živijo različni nazorji, potrebuje neko temeljno medsebojno soglasje. Svoj prispevek k temu dajo tudi različni svetovni nazorji. Kako pa se lahko vse to uresniči, je predv-

sem odvisno od zgodovinskih razmer in miselnih tokov, ki se prepletajo v danem okolju. Normalno je, da ljudje vedno po

nečem hrepenimo, da bi se lahko nečesa oprijeli, se na nekaj tudi zanesli. Tega iz človeka ni mogoče iztrgati. Tako vsak človek hrepeni po temeljni etični usmeritvi. Moderna družba pa ima na eni strani preinformacijo, na drugi pa dezinformacijo, kar ovira redno odprto komunikacijo, ki jo zlasti danes zelo poudarja sodobna socialna psihologija. Kaj pri tem narediti? Zopet osebno vprašanje?

Odgovori so različni. Eden je tudi ta: prihodnost bo gradila etika odgovornosti, kot jo že leta 1919 omenja sociolog Max Weber. To ni etika brez osebnega prepričanja. Vedeti pa moramo, da etika prepričanja pri nekom in etika odgovornosti nista dve nasprotujoči si stvari, ampak se med seboj dopolnjujeta in skupaj gradita človekov osebni lik. Brez etike prepričanja bi bila etika odgovornosti degenerirana. Po prvi svetovni vojni sta se človekovo znanje in moč izredno razvila. V dobro – raziskovanja, pa tudi v slabo, kot sta atomska energija v vojne namene in genska tehnologija, zlasti na živalih in celo na človeku.

V vseh teh nasprotjih bi moral človek postati bolj človeški! Za človeka je dobro samo tisto, kar mu omogoča, da se njegova človečnost ohrani, razvija in tudi uspeva, celo drugače kot doslej. Zato moramo vedno združiti realistično načelo odgovornosti z včasih delno utopističnim načelom upanja. Velikokrat je naše upanje omahujoče, zato pravimo, da je utopistično. Nič ne bo narobe, če sodobni svet stremi za razvojem in človek za osebnim samouresničevanjem, saj sta za odkrivanje boljšega sveta potrebni samo solidarnost in pripadnost. To dvoje pa lahko doseže vsak sam, celo ne z velikimi napori.

Ambrož Kodolja

Boris Pahor bo obiskal Videmsko univerzo

Literarno srečanje s pisateljem Borisom Pahorjem bo potekalo v četrtek, 17. maja 2012, ob 17.30 v prostorih Fakultete za izobraževalne vede (Facolta' di Scienze della formazione primaria, Via Margreth, 3, Udine) v učilnici 7 (aula 7). S pisateljem se bo pogovarjal prof. Roberto Dapit, predavanje pa bo potekalo v sklopu seminarja slovenske literature. Sodelovali bodo tudi študenti, ki bodo prebirali odlomke pisateljevih del v obeh jezikih. Literarni dogodek je namenjen študentom slovenščine in pedagogike ter vsem, ki bi se srečanja s pisateljem želeli udeležiti.

Na Univerzi v Vidmu, kjer študentje študirajo slovenščino kot diplomski študij ali pa si jo izberejo kot izbirni predmet, smo v letošnjem letu pripravili tudi kar nekaj drugih dejavnosti, s katerimi so študenti spoznavali ne samo slovenski jezik, ampak tudi slovensko kulturo in literaturo. / Urška Kerin, lektorica slovenščine v Vidmu

UKVE Pomembno srečanje predstavnikov zvez in domačega društva

Utrjevanje kulturnega sodelovanja med Koroško in Primorsko

V naši narodnostni skupnosti, ki živi izven matične domovine, je kulturno sodelovanje zelo pomembno in krepi narodno zavest. Da bi se dogovorili o nadaljnjih oblikah sodelovanja med Primorsko in Koroško, so se

ga kulturnega društva Planika. Srečanje je bilo v prostorih Slovenskega kulturnega središča Planika – Kanalska dolina. Ukve postajajo zadnja leta pravo stičišče med Primorsko in Koroško. Že več let se v tej lepi vasi Kanalske doline srečujejo

nih krajih Primorske. Predstavnik Krščanske kulturne zveze so nanizali in ponudili vrsto pobud in prireditev, s katerimi hočejo predstaviti na Primorskem svojo ustvarjalnost na kulturnem področju. Letos bodo ti kulturni dnevi še posebno slovesni, saj so

Foto DP

8. maja srečali v Ukvi predstavnik Krščanske kulturne zveze iz Celovca, Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice, Slovenske prosvete iz Trsta in krajevne

primorski in koroški zbori na tradicionalni reviji. Na srečanju je bilo največ govora o Koroških kulturnih dnevih, ki bodo v drugi polovici meseca oktobra v raz-

jubilejni, stiki se namreč pletejo že trideset let. Govor je bil tudi o drugih prireditvah, ki bodo povezovala Primorsko in Koroško.

Damjan Paulin

VIDA VALENČIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

"Kulturnejša" zaposlitev

Tri leta sem imela za profesorja grščine prof. Rebulo. Danes se dobro zavedam ne le karizmatičnosti, pač pa navsezadnje predvsem odlike, ki jo gotovo odkrije veliko po dijaških letih: ko si v prostoru z osebo, ki ji to, kar predava, pomeni veliko več kot le vsebino učne ure, se gotovo navzameš določenega entuziazma. Morda ne ravno za tisto specifično stroko. V odraslih letih se zaveš, kako srečen je človek, ki v življenju najde tisto, kar ga povsem začara. Nekaj, ob čemer mu uspe odmisli vse ostalo, čas, skrb, banalnost vsakdanjih dejanj. Sploh ni nujno, da je to stara grščina ali visoka literatura. Poznam mambo dveh otrok, ki si je za svoj

štirideseti rojstni dan poklonila začetniški tečaj tehnike akvarela. "Pa saj niti nisem posebno talentirana. Vem pa le, da je to že dolgo bila moja srčna želja".

Danes so njeni akvareli povsod po hiši in odražajo vse dolge večere s čopičem v roki, rana vstajanja ob vikendih, željo vstopiti v poseben svet, tak, v katerem ti uspe priklicati na dan tudi neizpovedano, neizraženo. Metaforična "lastna soba", ki je bila Virginii Wolf tako ljuba. Danes mi vse to (morda docela nepovezano) privre na dan ob misli na stavek, ki ga je že omenjeni prof. Rebula izrekel v našem višješolskem razredu: "Kulture sploh ne postavljam na prvo mesto, sploh ne vodi lestvice vrednot". To je povsem razumljivo. Danes se tega stavka spominjam zelo posredno. Znanika mi je rekla: "Saj veš, da sem vsa ta leta delala v tovarniški menzi. Lani so me povišali in naenkrat sem začela krožiti po ustanovah in se ukvarjati s kontrolo v menzah. Verjetno mi boš tudi ti, kot

vsi drugi, rekla, da sem čez les, a odločila sem se, da grem nazaj. Nič več ne bom hodila po ustanovah, vrtcih in šolah in kontrolirala menze, čutim, da sem značajsko veliko primernejša za skupinsko delo pri pripravi obrokov. Na drejene sem vprašala, ali lahko ponovno stopim korak nazaj. Manj plače, fizično težavnejše delo, a zame primernejše. In, četudi vem, da se vsem zdi moj korak nazaj povsem nerazumljiv, ga zavestno ponovno izbiram. Ne želim finančne odgovornosti, bolj mi leži taka zaposlitev, ki mi dovoljuje, da si doma povsem izpraznim glavo. Nekateri smo pač taki".

Res je. Vsak (tudi sama) bi si ob tem mislil, da je odločitev povsem nerazumljiva. Potem pa se

vprašam, zakaj naj bi navsezadnje bilo tako samoumevno, da je služba, ob kateri si ne moči ali umažeš rok, kjer imaš debelo polo različnih ocenitvenih formularjev v roki, kjer lahko izvajaš določeno "kontrolno" nad drugimi, nujno "boljša" od fizičnega dela, ki ga predstavlja priprava obrokov in priprava prostora za obedo-

vnanje? Smo mar vsi ustvarje-

ni po enem kalupu? In, navsezadnje z Rebulo (...), ali je prva zaposlitev "kulturnejša"?

Če bi v glavi ne imela določenih tabuiziranih prepričanj, bi jih v tem pisanju gotovo ne omenjala. Zato sem ji tudi hvaležna. Včasih ob besedi "tabu" avtomatično pomislimo na velike življenjske vrednote, visokodoneče odločitve, nadejamo si, da jih nimamo, da smo jih že pred davnim porušili. In vendar smo gotovo (pre) polni neštetih manjših tabujev, granitnih prepričanj v svoj prav, ko pa je tako lepo poleg granita odkriti življenjskosti gline!

CERKEV SV. IVANA IN NJEN ČAS (22)

Mariza Perat

Otroci iz slovenskih šol so že od leta 1947 zahajali v brezplačno slovensko kolonijo, ki jo je v Žabnicah organiziral dr. Jože Prešeren (Podatki: prof. M. Kranner). Pri njej je sodeloval tudi prof. Martin Kranner, ki pri slovenski goriški Vincencijevi konferenci deluje že od vsega začetka.

Zaradi spremenjenih družbenih razmer in potreb danes počitniških kolonij ni več. Nadomestile so jih drugačne oblike počitniških dejavnosti, predvsem poletna središča, ki delujejo bodisi v župnijah bodisi v drugih skupnostih.

V času svojega obstoja je slovenska Vincencijeva konferenca v Gorici delovala v sklopu tržaške Vincencijeve konference. To je v Trstu leta 1947 kot edino slovensko katoliško organizacijo laikov, ki je delovala v korist potrebnim, ustanovila prof. Laura Abrami, ki je postala tudi njena prva predsednica in je nato to mesto ohranila do svoje smrti leta 2001. Nato je vodstvo Konference prevzel prof. Aldo Štefančič in jo z veliko zavzetostjo in sposobnostjo vodil do marca 2012, ko ga je nasledila gospa Ivica Švab.

Čeprav je bila goriška Vincencijeva konferenca uradno priključena tržaški, je bilo njeno delovanje samostojno. Obe konferenci sta bili med seboj povezani, zato je bil za tržaško Vincencijev konferenco imenovan predsednik (prof. Aldo Štefančič), za goriško pa podpredsednik (prof. Martin Kranner). Leta 1985 sta se obe konferenci vključili v mednarodno organizacijo, imenovano Družba sv. Vincencija Pavelskega, s sedežem v Parizu. Tu je namreč z nekaterimi somišljeniki leta 1833 začel delovati Anton Friderik Ozanam, ustanovitelj Vincencijevih konferenc in danes prištet k blaženim.

Člani Vincencijevih konferenc so svojo pomoč nudili predvsem ostarelim in bolnim osebam, obiskovali so jih v bolnišnicah ter domovih za ostarele. Organizacija je potrebnim osebam posredovala sprejem v zavode za onemogle – za Goriško (Villa S. Giusto) ali v domove za ostarele.

Na Goriškem je v zadnjem času Vincencijeva konferenca nadomestila Dekanijska Karitas s sedežem v Štandrežu. Dekanijska Karitas spada v Škofijsko Karitas, vendar je v svojem delovanju samostojna, to pomeni, da se sama upravlja in tudi sama razpolaga s svojimi sredstvi. Njeni člani se tudi udeležujejo tečajev, ki jih pripravlja Škofijska Karitas. Dekanijsko Karitas vodi dekan g. Karel Bolčina (Podatki: dekan, g. Karel Bolčina).

Težnja je, da bi se goriška Vincencijeva konferenca znova obudila oziroma se priključila Dekanijski Karitas.

Skupnost družin Sončnica

Prvi začetki Skupnosti segajo v leto 1987, ko so se začeli zbirati nekateri posamezni zakonci, pozneje, leta 1994, pa tudi družine. Pri teh srečanjih je vedno bolj prihajala do izraza potreba po neki bolj urejeni organizaciji, v kateri bi se zamislili in predlogi, ki so na teh srečanjih nastajali, mogli lažje uresničiti. Prav zato je bila Skupnost 13. junija 1999 tudi uradno ustanovljena, in sicer kot Skupnost družin Sončnica, s kratiko SD.

V 2. členu njenega statuta beremo, da je Skupnost nastala "kot izraz slovenskih družin in posameznikov goriške pokrajine in širše dežele Furlanije Julijske krajine, ki jim je družina pri srcu, in se navdihuje pri vrednotah krščanstva, slovenstva, demokracije in ideološkega pluralizma" (Statut SD).

Izdana je bila ustanovna listina in bila sta izvoljena Izvršni in Nadzorni odbor za dobo treh let.

STATUT SKUPNOSTI DRUŽIN SONČNICA

1. Člen - NAZIV, SEDEŽ, TRAJANJE

Društvo nosi ime Skupnost družin Sončnica (s kratiko SD Sončnica), v nadaljevanju Društvo. Italijanski prevod imena se glasi Comunità di Famiglie Girasole.

Sedež ima v Gorici, ul. San Giovanni 9.

Trajanje je neomejeno.

2. Člen - OPREDELITEV

Društvo je izraz slovenskih družin in posameznikov goriške pokrajine in širše Furlanije Julijske krajine, ki jim je družina pri srcu, in se navdihuje pri vrednotah krščanstva, slovenstva, demokracije in ideološkega pluralizma.

Društvo je urejeno s tem statutom, ki obvezuje člane, da ga spoštujejo, in je poglavitno vodilo društvenega delovanja.

3. Člen - NAMENI

Društvo je nepredobitniška značaja. Njegov cilj je družbeno koristno delovanje na kulturnem, rekreacijskem, vzgojem, izobraževalnem, informativnem in socialnem področju, pri čemer polaga posebno pozornost na družno kot osnovno družbeno celico. Namen ima organizirati prireditve, prodajanja, razprave, razstave, filmske projekcije, umetniške dejavnosti, tečaje, poučne izlete, športna tekmovanja ter izdajati publikacije, priročnike in audiovizualne pripomočke.

Poleg tega ima še Društvo namen:

- vzpostavljati stike z drugimi podobnimi, ne le slovenskimi društvi in organizacijami
- vzpostavljati odnose, sodelovati in podpisovati konvencije z javnimi ustanovami za upravljanje objektov in uresničevanje vsakovrstnih prireditev in pobud
- prejeti in podpirati dejavnosti za vrednotenje slovenskega jezika in kulture
- spodbujati čustveno, prostovoljno dejavnost, združevanje, širjenje civilnih pravic z uresničevanjem družbeno koristnih dejavnosti in z usposabljanjem in šolanjem prostovoljcev
- postavljati in upravljal društvene okrepčevalnice ter podobna zbirališča
- prejeti občansko javne naritve sredstev, tudi s ponudbo dobrin skromne vrednosti, med prireditvami, slovesnostmi, praznovanji ali pobudami za osveščanje javnosti
- opravljati za samovzdrževanje zgolj občansko in obratno tudi trgovsko dejavnost vsakega nepredobitniške narave.

4. Člen - SODELOVANJE IN PRISTOPI

Društvo lahko sodeluje z drugimi organizacijami in društvi za uresničevanje pobud v skladu s prejšnjimi cilji.

Društvo lahko sprejme tudi članstvo, organizirano, društveno, združenjem, ustanovam in sodeluje v

Statut Skupnosti družin Sončnica

V prvem Izvršnem odboru so bili: Mirjam Bratina – predsednik in pravni zastopnik Andrea Fajt – podpredsednik Mauro Leban – blagajnik Ana Saksida – gospodar Paola Bertolini – odbornica Viviana Jarc – odbornica V nadzorni odbor so bili imenovani: Andrej Vogrič – predsednik Goran Rustja – član Nevja Žerjal – članica

/ dalje

Razumen kompromis o varčevanju

Najpomembnejša skrb za vlado je gospodarska rast

V Sloveniji so se politične strasti nekoliko umirile in napetosti med strankami zmanjšale, potem ko je bil med vlado in sindikati javnega sektorja dosežen sporazum o varčevalnih ukrepih, potrebnih za premagovanje globoke in vsestranske krize, ki ga je na izrednem zasedanju potrdil Državni zbor. Odpravljeni sta zato nevarnosti nove splošne stavke in tudi referendum, s katerim bi blokirali delovanje oblasti in njenih organov, zlasti pa izsilili odstop vlade Janeza Janše.

Z varčevalnimi ukrepi, ki bodo začeli veljati 1. junija, se bodo plače uslužbencev v javni in državni upravi znižale za okrog 8%, s popravki državnega proračuna pa se bo javna poraba letos znižala za približno 800 milijonov evrov. S tem se bo primanjkljaj osrednje državne blagajne zmanjšal s lanskim več kot 6%

na tri odstotke bruto domačega proizvoda letos.

Kljub temu da se stavka članov dveh policijskih sindikatov nadaljuje in jo bodo domnevno še zaostriili, uperjena naj bi bila tudi zoper ministra za notranje zadeve Vinka Gorenaka, v obeh politi-

pogajanjih s sindikati javnega sektorja in z opozicijsko stranko Pozitivna Slovenija obvezala, da se bo še letos lotila preureditve pokojninskega sistema, zdravstva in delovnih razmerij. Premier Janez Janša je z delovanjem in s cilji vlade med obiskom v Berlinu seznanil tudi nemško kancelerko Angela Merkel, "ki je v celoti podprla slovenske napore in usmeritev sedanje vlade".

Življenje v Sloveniji, ki je bilo v minulih dveh mesecih zaradi različnih stališč in pogledov na varčevalni program vlade

burno, omenjala se je celo možnost državnega udara, se seveda nadaljuje na različne in raznolike načine. Verniki, a tudi prosvetljeni laiki, ki jih odlikujejo strpnost in duhovne razsežnosti, proslavljajo 60-letnico us-

tanovitve oziroma izhajanja slovenskega katoliškega tednika Družina. Izšla je slavnostna številka časnika, v kateri so objavljeni spomini oseb, ki so sodelovale pri nastanku in razvoju časnika. Prva številka Družine je izšla 7. maja leta 1952, njen prvi urednik pa je bil dr. Jože Premrov, ki je ob jubileju časnika zapisal, "da je pri svojem delu v mislih imel slovenski narod, ki naj bo ena sama velika družina". Uvodnik, objavljen na prvi strani slavnostne številke časnika z naslovom 60 let za Kristusovo stvar, je napisal pisatelj in akademik Alojz Rebula. V njem se je vprašal, "kje je prihodnost Cerkve v tej naši Sloveniji, še zmeraj pod tabujem revolucije, kjer je danes intelektualca, bolje polintelektualca, sram biti kristjan"? In je odgovoril, "da bo Družina ostala nosilka naše narodne zavesti, zatočišče malega človeka, hranilka vsega žlahtnega v naši tradiciji. Vse to ob zelo verjetnem naraščanju ne samo verske ravodušnosti, ampak tudi agresivnega ateizma. Zakaj Satan zna biti tudi Slovenec".

Sedanji odgovorni urednik Družine, magister Franci Petrič, je razvoj in poslanstvo časnika povzel v mnenju, "da gre za časopis, ki ga lahko katoličani s ponosom vzamemo v roke. Slovenski kristjan ima v Družini danes na voljo dovolj dobre hrane za dušo in zdrav pogled na svet in življenje". Med dogodki iz tekoče politične

kronike vzbujajo zanimanje priprave na bližnji kongres stranke Socialnih demokratov. V stranki so razdeljeni glede podpore Borutu Pahorju, ki znova kandidira za položaj predsednika stranke. Nekateri vplivni posamezniki ga dolžijo popuščanja Janezu Janši in celo prijateljevanja s premierjem. Velja, da je osebno pošten, najbolj pa ga hvalijo v občinski organizaciji Socialnih demokratov v Novi Gorici. Mnogi menijo, da bo na bližnjem kongresu potrjen oziroma znova izvoljen za predsednika Socialnih demokratov.

Nekako v senci aktualnih dogodkov pa predsednik države dr. Danilo Türk obiskuje posamezne kraje, ustanove, podjetja in prireditve, s čimer izvaja kampanjo za volitve predsednika države, ki bodo jeseni. Dr. Danilo Türk namreč ponovno kandidira za položaj najvišje predstavniške funkcije v državi. Po mnenju sociologa in političnega analitika dr.

Mateja Makaroviča "sedanji predsednik države deluje na znatno nižji ravni od obeh predhodnikov, torej Milana Kučana in dr. Janeza Drnovška. Njegovi notranjepolitični nastopi so neravnoveseni, pristranski, drža arogantna, obnašanje dr. Danila Türka pa občasno prav politikantsko. To se pač dogaja s politiki, kadar niso podvrženi poštenim javnim kritičnostim".

In še novica, ki odseva razmere v slovenskem časnikarstvu. Odbor Druženja novinarjev in publicistov na RTV Slovenija zahteva odstop vodstva javne Radiotelevizije, ker da je sodelovalo v postopku za politično odstranitev nekdanjega odgovornega urednika Multimedijskega centra RTV Slovenija, Uroša Urbanja, in njegovih sodelavcev. Časnikarka Kaja Sajovic je javno večkrat povedala, "da je vse, ki niso ultra levičarji na omenjenem centru potrebno zmetati v jame".

Marijan Drobež

Angela Merkel in Janez Janša

Vlada osvojila prvo etapo

Sindikati in vlada, družina najboljših prijateljev

Konec prejšnjega tedna se je v Sloveniji sklenila prva faza reševanja finančne krize. In, če smo lahko povsem odkriti, je bila ta prva faza dokaj uspešna. Po dokaj hitrem postopku je vlada spravila pod streho težak ukrep, ki bo letošnjo državno porabo zmanjšal za dobrih 800 milijonov evrov oz. 3 odstotke BDP. In kar je najpomembnejše, ukrep je bil sprejet v soglasju s sindikati. Torej, varčevalnim ukrepom ne bo treba iti skozi referendumsko sito, tako kot se je to zgodilo pokojninski reformi v času Pahorjeve vlade.

Uspešno čez prvo oviro

Janševa vlada, ki zagovarja liberalno ekonomsko politiko, je z ministrom Šušteršičem tako postavila temelje za zmanjšanje javnega primanjkljaja, ki naj bi v prihodnosti pripeljalo do stanja uravnotežene javne bilance in možnosti zdravega gospodarskega zagona. Če nekoliko poenostavimo, gre za tisti recept, ki se je razširil po vseh evropskih državah, ki so v krizi. Tako se je odločila Španija pod novim premierjem Marianom Rajoyjem, Italija pod Montijem, Grčija pod prejšnjim tehničnim premierjem Papademosom. Gre za tisti recept, ki sta ga v Evropi uveljavila nemška kancelerka Merklova in (nekdanji) francoski predsednik Sarkozy. Kaj pa pravzaprav poudarja slovenski varčevalni paket? Najbolj izraziti so seveda rez v javnem sektorju, začenši z zmanjšanjem plače javnim uslužbencem v višini 8 odstotkov. Zaradi urejanja plačnih nesorazmerij za nazaj, bodo dejanski rez nekoliko nižji, povprečno bo šlo približno za 4 odstotke. Vlada se je sindikatom približala tudi pri zahtevah glede porodniškega dopusta, popustila je nazadnje tudi pri ceni, ki jo morajo starši plačevati za vpis drugega otroka v vrtec. To je le nekaj ključnih točk, o katerih so se dogovorili in ki so bile med najbolj spornimi. Tako bo vlada od nameravanih 800 milijonov privarčevala nekaj

čez 650 milijonov evrov, po besedah finančnega ministra Janeza Šušteršiča. Ostalih 130 naj bi jih pridobili v reorganizaciji sredstev, ki jih imajo na razpolago posamezna ministrstva.

Je možna rast brez varčevanja?

Vprašanje je seveda, kako naprej. Kaj čaka Slovenijo v naslednjih mesecih? Kateri je naslednji cilj v boju proti krizi? Z zmago Francoisa Hollandia v Franciji in s politično anarhijo, do katere je prišlo v Grčiji po volitvah, se je evropska javnost začela spraševati, ali je strogi recept varčevanja, ki sta ga postavila Merklova in Sarkozy, res nujno potreben. Še več, vse bolj razširjeno postaja mnenje, da je tolikšna zavzetost za rezanje sredstev javne porabe škodljiva, ker onemogoča razvoja in rasti gospodarstva. Tudi v Sloveniji je vse več takih, ki pravijo, da je potrebno ubrati smer, ki jo je pred volitvami zagovarjal Hollande: "gospodarska rast, pa četudi je za to potrebno povečati javno porabo". Žal pa to ni prava formula, vsaj za Slovenijo ne. In niti za druge evropske države. Eno brez drugega namreč ne gre. Gospodarska rast je namreč še kako potrebna. Zdrava gospodarska rast pa lahko temelji samo na državi, ki ima urejene javne finance. Torej, najprej je treba urediti javne finance (izničiti javni primanjkljaj), ker je to pozitiven signal za tuje trge: država, njene banke, ki v največji meri kreditirajo gospodarsko rast, in podjetja se ob zdravih javnih finančah lahko zadolžujejo v tujini po razumnih obrestnih merah. Drugače, ob neurejenih javnih finančah (kakršne ima danes tudi Slovenija), postane zadolževanje zelo podobno oderuštvi. Bolj je namreč zdravstveno stanje posamezne države tvegano (oz. višji je javni primanjkljaj), višje so tudi obresti, ki jih mora država odplačevati. Tako lahko pride mo do paradoksa, ko mora država povečevati javno porabo in se dodatno zadolževati ne zato, da bi poskušala na novo zagnati gospodarstvo, ampak da bi

odplačevala drage obresti, ki se kopičijo.

Slovenska javna poraba v zadnjih letih

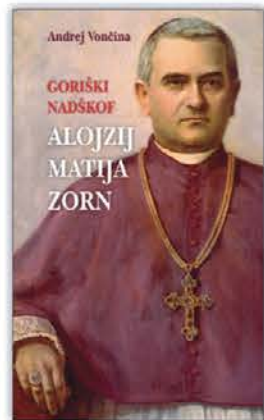
Ravno slovenski primer je glede tega zelo zgovoren. Slovenija je od leta 2008 skoraj podvojila svoj javni dolg: ob začetku krize je znašal 8 milijard evrov, danes pa ga ocenjujemo okoli 16 milijard evrov. Od tega osem milijardnega posojila je Slovenija najela v tujini kar 6 milijard kredita. Prva napaka Pahorjeve vlade je bila ta, da sredstva ni uporabila za zagon slovenskega gospodarstva, ki je že takrat kazalo prve znake stagnacije. Velik del teh sredstev je Pahorjeva vlada namenila kupovanju socialnega miru (8 tisoč novih zaposlitev v javnem sektorju v kriznih letih 2008-2011), pravih strukturnih reform pa ni bilo. Gospodarstvo torej ni moglo zrasti, prej nasprotno: zaradi številnih anomalij so slovenski gospodarski velikani začeli drug za drugim propadati. Posledica

vsega tega je bila vse večje zadolževanje ob hkratni recesiji. Državni izdatki za investicije so se v tem obdobju po pisanju Finannc skrčili iz vsote 1,64 milijarde evrov na zdajšnje 1,28 milijarde evrov. Hkrati so se obresti za odplačevanje dolgov povečale iz prvotnih 416 na zdajšnjih 696 milijonov evrov. Zaradi nezaupanja trgov v slovensko državo je donosnost slovenskih obveznic tako visoka (trenutno so obresti v višini 6%, lani novembra so bile celo čez 7%), da bi vsako nadaljnje zadolževanje Slovenije le težko "preživela": pravzaprav bi imela ob nadaljnjem zadolževanju vse manj manevrskega prostora za zagon gospodarstva, ker bi morala pomemben delež javne porabe nameniti "saniranju" dolgov. Zato je treba, če se vrnemo na izhodišče tega zapisa, najprej urediti javne finance. Šele na tej podlagi lahko potem Slovenija upa v ponoven zagon gospodarstva n rast BDP.

Andrej Černic

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA in KRAJEVNA SKUPNOST PRVAČINA

vabita na predstavitev knjige

Andrej Vončina

GORIŠKI NADŠKOF ALOJZIJ MATIJA ZORN

Življenje in delo s posebnim poudarkom na njegovem političnem delovanju

Kulturni dom Prvačina v petek, 18. maja 2012, ob 20. uri

Delo bosta ob predstavnikih založbe in Krajevne skupnosti Prvačina predstavila avtor Andrej Vončina in mag. Renato Podbersič

Večer bo popestril domači pevski zbor Prvačina

Toplo vabljeni!

Prejeli smo

Osmica in zamejstvo ...

Že dolgo nisem prebrala take besedne "mineštre", kot je bila objavljena v članku pod gornjim naslovom v Nedeljskem dnevniku 6. maja 2012. Avtor članka, novinar Aleksander Lucu, si je tokrat privoščil malo preveč v smislu slovenske samozavesti. Lepo slovensko pesem Slovenec sem označil za "nabreklo", njej podobne pa "obup brez optimizma", kar je žalitev slovenske narodne zavesti. Ni mu všeč "pijanska slovenska himna", ni mu všeč slovenska vlada, zaljubljen je v enega samega zgodovinarja, drugi so vsi za nič, ne mara slovenske desnice, še vedno se boji maščevalne emigracije in bogate Cerkve, ne uporablja besed gospod in gospa. Za ministra gospoda Radovana Žerjavo žaljivo zapiše, da je "lajko", ne mara gospoda Janeza Janše s cerkveno gospodo, ne gospoda Lojzeta Peterleta ne gospe Ljudmilo Novak. O gospodu Ivanu Omanu pa zafrkljivo napiše, da je "Škofjeloški kmečki modrec". Kaj so piscu članka naredili hudega imenovani gospodje, da jih tako imenuje? Sprašujem se, koga ima ta gospod sploh rad? Ali ne ve, da smo vsi Slovenci, ki živimo v Sloveniji in izven nje, bratje in sestre slovenskega naroda. Zakaj ščuva brata proti bratu? Ne iščimo sovražnikov med nami! Iščimo prijatelje! Pišimo o dobrem in ne pretiravamo zaradi svojih političnih ciljev.

Če si je gospod novinar privoščil toliko negativnosti o slovenskih ljudeh, kaj si o njem lahko mislimo bralci in naročniki Nedeljskega dnevnika? Stari pregovor pravi "kdor plače tudi skače". Zato sem "poskočila" z besedo, ker me tak način pisanja odbija. Pljuvanje po ljudeh po dolgem in počez rez ni odlika dobrega pisanja. Tako sem razumela avtorjevo pisanje oz. sporočilo.

Članek je napisan po starih metodah ideološkega sovražstva do vseh, ki drugače mislijo, in razdira sožitje med Slovenci. Zakaj in čemu? Bil bi že čas, da bi se Slovenci med seboj bolj spoštovali in cenili, ne pa ločevali in sovražili. Novinarji lahko k temu veliko pripomorejo, če le hočejo, tudi gospod Aleksander Lucu.

9. maj 2012, dan Evrope

Magda Rodman, Vipava

Po zaslugi filma Borat

V Kazahstanu desetkrat več turistov

Kazahstanski turizem se lahko kar zahvali Boratu. "Dokumentarec" britanskega komika Sacha Barona Cohena o krepko

nu celo prepovedalo. "Po premieri filma Borat je Kazahstan izdal desetkrat več vizumov kot pred njo. Zato se zahvaljujem Boratu, da v Ka-

Kasičanov.

Avtoritaro vodstvo je Borata sprva prepovedalo, saj v njem komik Cohen igra čudakškega kazahstanskega novinarja Borata, ki odrine na potovanje po ZDA. Film pri tem Kazahstan prikazuje kot popolnoma nazadnjaško in nerazvito državo, v kateri diskriminirajo manjšine in kjer sta prostitucija in kriminal nekaj vsakdanjega. Britanski komik Sacha Baron Cohen je kmalu po premieri Borata razložil, da se v filmu v bistvu ne norčuje iz Kazahstana, ampak iz ljudi, ki lahko sploh pomislijo, da takšen značaj in država, ki ju opisuje, sploh obstajata.

neumnem televizijskem poročevalcu iz Kazahstana je v to srednjeazijsko državo privabil številne turiste. Satirični film Borat je po premieri leta 2006 razjezil vodstvo države, ki je film v Kazahsta-

nu celo prepovedalo. "Po premieri filma Borat je Kazahstan izdal desetkrat več vizumov kot pred njo. Zato se zahvaljujem Boratu, da v Ka-

Predstavitev prof. Majde Cibic (3)

Nove pesmi Ivana Tavčarja

In v tej viziji večnostne svetlobe zaživi odrešilni žarek velikonočne aleluje, ki nam razkriva svetišče pesnikovega srca, kjer bo sam izoblikoval svoj oltar in tja položil svojo najčistejšo daritev – daritev ljubezni, // prežeta z zvoki in z modrostjo. // ki je tudi daleč najvidnejša nosilka pesnikovega umetniškega hotenja. (V puščavi duše -str. 90) Avtorjeva pesniška beseda, čedalje bolj ovita v globoko versko čustvo, postaja polagoma bolj privzdignjena, odeta v tančico svetosti in vzvišenosti, kar je razvidno iz naslednjega razdelka **BESEDE SRCA**, v katerem se izlije še poslednji dih nežnosti s podobami mladostnih spominov, ko pesnik nagovarja // prščo vedrino rož// in boža cvetoče lice ljubezni// (93). Izoblikujejo se številne zgodbe, ki razkrivajo intimni sijaj pisane pesnikovega srca, prekrita s subtilno tančico iskrene osebnosti in brezmejne poduhovljenosti, ki izžareva predvsem v drugem delu pesniške zbirke. V pesmi **NAMIŠLJENE ZGODBE** takole pravi:

Zgodbe, // ki me učijo hrepeneti, // ki mi vlivajo upanje, ki mi vzbujajo občutke iskrene ljubezni.

Zgodbe, s katerimi vestno gradim in izoblikujem razkošno pisan svet srca" (94) Ivan Tavčar – kot umetniški duh želi zaživeti predvsem kot svobodno bitje, ki ne sega po ustaljenih kalupih in ne sledi že običajnim določenim smernicam, ampak nadaljuje svojo pot tako, kot si jo je sam zamislil: prav preprosto v svobodnem prostem verzu izpoveduje to, kar čuti, saj pravi "Nikomur nisem ničesar dolžan, nihče mi ne drobi časa, nikogar ne pričakujem".

*Nihče mi ne ukazuje, nihče mi ne daje dobrih nasvetov, nihče me ne vabi. (str. 98) V zaključnem delu zbirke pa stopa čedalje bolj v ospredje **SKRIVNOST ODHAJANJA**, ko se pesnikov življenjski utrip polagoma umirja in v pesniško izpoved se vrva podo-*

ba smrti, ki sicer v bralcu ne vzbuja občutka srhljivosti, nasprotno, daje nam "sladki videz življenja". (103) Človekova pot je dopolnjena, vse je odeto v neko skrivnost, saj naša majhnost zaznava le minljivost vsega, kar nas obdaja, dlje pa z našim razumom ne moremo slediti. Zato pesniku, pa tudi nam samim ne preostane nič drugega kot želja po milosti, ki nam jo lahko dodeli le sam Bog. Sklepni verz prehajajo tako v končnost pesnikovega popotovanja in izvenitjo nekako v ekspresionistični viziji, ki oplaja pesnikovo dušo, ter mu tako omogoča vrnitev na pot odrešenja. Faustovsko "poznavanje velikonočnih zvonov ga praznično vabi// na vstop // v nov, lesketajoč, //dokončno opremljen dom v dom neminljivo prižgan ljubezni", // (str. 114) "kjer ga pričakuje dobri in usmiljeni Oče" in kjer se mu končno izpolni "hrepenenje po svobodi, po neskončnem in po večnem". Tam bo pričakal vstajenje in obdajal ga bo "zvrhan kozarec večnih besed".

Zaradi hude zime

Slovenski čebelarji ob tretjino čebeljih družin

Slovenski čebelarji so to zimo izgubili od 25 do 35 odstotkov čebeljih družin, kar je več kot v minulih letih, je za STA povedal predsednik Čebelarstva Slovenije (ČZS) Boštjan Noč. Zaradi slabega vremena - velika večina akacije je namreč pozebla - pričakujejo tudi slabšo letino medu. Geografsko so bile izgube čebeljih družin precej enakomerne; od povprečja izstopa le Koroska, kjer so izgubili okoli sedem odstotkov čebeljih družin. Vzroki za letošnje izgube so različni. Poletno vreme se je začelo zelo pozno, oskrba čebel s cvetnim prahom in medicino pa je bila slaba, je pojasnil Noč.

Drugi razlog predsednik ČZS vidi v manj učinkovitem sredstvu za zatiranje zajedavca varoe. "Lani smo čebelarji večinoma uporabljali ekološko sredstvo, ki pa je manj učinkovito, zato so posledice hujše", je povedal.

Tudi v drugih evropskih državah so čebelarji beležili podobne izgube, ne glede na to, s čim so zatirali varoo. "To je splošen evropski pojav, je dejal Noč. V Sloveniji so bile izgube pred tremi leti okoli 20-odstotne, lani približno 10-odstotne, letos pa odstopajo navzgor. In kakšna bo letošnja letina?

"Poleg tega, da je propadlo ogromno čebel, je velika večina akacije pozebla", je opozoril Noč. Akacija je ena glavnih paš in zaleži za okoli 30 odstotkov medu.

"Letos pa je velika večina akacije pozebla, razen Primorske, zato pričakujemo polovico manj medu kot v običajnih letinah, če bodo ostale paše povprečne", je pojasnil Noč. Če bodo ostale paše slabše, bo medu še manj, če bodo boljše, pa ga bo nekoliko več. Slovenski čebelarji sicer vsako leto pridelajo okoli 2000 ton visokokakovostnega medu. Noč čebelarjem svetuje, naj čim več čebeljih družin obnovijo, od

In kako hitro lahko čebelarji nadomestijo tako velike izgube? "Čebele se lahko razmnožujejo dokaj hitro, je pa res, da čebelar potem nima nobenega pridelka, vso energijo vlaga v razmnoževanje, za hranjenje čebel porabi tudi precej hrane. To se da storiti zmerno hitro, je pa gospodarska škoda ogromna", je pojasnil Noč in opozoril, da je zaradi velikih izgub čebeljih družin slabše tudi opravevanje.

Zavedanje o pomenu čebel je po mnenju Noča sicer vsak dan večje. "Tudi čebelar je v družbi spoštovana osebnost. Vemo, da brez čebel ne bo življenja. Ljudje vedo, da je vsaka tretja žlica sve-

tovalne hrane odvisna od čebel", je povedal. Časi so za čebelarje sicer hudi, nič lažje ne bo niti v prihodnosti, saj je narava onesnažena, priča smo podnebnim spremembam, razširile so se številne bolezni - vse to ogroža čebele. "Če ljudje ne bi razumeli, da je treba s čebelami ravnati skrajno previdno, bi slo čebelarjem še slabše", je prepričan Noč.

Sadi se bistveno več medovitih rastlin, manj je tudi zastrupitev, saj ljudje vse bolj pazijo, da škropijo zvečer. "Seveda se dogajajo posamični pomori, ampak opazamo, da se stvari vseeno izboljšujejo", je optimistično sklenil Noč.

Izsledki letošnjega popisa V Italiji rekordno število prebivalcev

Število prebivalcev Italije je v zadnjih desetih letih močno naraslo, kažejo rezultati letošnjega popisa prebivalstva. V zahodni sosedni Sloveniji so letos zabeležili rekordnih 59,46 milijona ljudi, kar je 2,46 milijona oz. 4,3 odstotka več kot ob zadnjem popisu leta 2001.

Porast števila prebivalcev je zlasti posledica priseljevanja. Kot poroča avstrijska tiskovna agencija APA, tuji danes predstavljajo 6,34 odstotkov prebivalcev Apeninskega polotoka, medtem ko jih je bilo ob zadnjem popisu 2,34 odstotka. V zadnjih desetih letih se je število priseljencev v Ita-

liji potrojilo, in sicer z 1,33 milijona na 3,76 milijona. Število prebivalcev je v zadnjem desetletju naraslo predvsem v severni in osrednji Italiji, medtem ko so na jugu države v kar 60 odstotkih krajev zabeležili upad prebivalstva. Kot je še razvidno iz popisa prebivalstva, je največje italijansko mesto Rim z 2,61 milijona prebivalcev, najmanjša pa je vas Pedesina na severu Italije z le 30 vaščani. Najgostejše poseljeno območje pa je kraj Portici pri Neaplju z 12.311 prebivalci na kvadratni kilometer.

POTOVANJE Z OKUSOM

Slavica Radinja

Krompir (Indija)

(Recept je primeren za vegetarijance, vegance in celiake)

To je verjetno najenostavnejši indijski recept, kar sem jih doslej srečala. Nanj me vežejo lepi spomini na čas, ki sem ga preživevala v Indiji. Proti koncu mojega bivanja v mestu Pune je prijateljica Darshana povabila k sebi mene in še nekaj drugih punc. Skupaj smo pripravile ta krompir in chapati, preprosto indijsko večerjo, s katero po navadi postreže svoji mali hčerki. Včasih, ko se naveličam pražene krompirja, si pripravim krompir po indijsko. Gosti so navdušeni, priprava pa je hitra in enostavna.

Sestavine:

- 4-5 velikih krompirjev
- olje
- 1 čebula
- sol
- poper
- 1/2 čajne žličke pekoče paprike
- 1 žlička gorčičnih semen
- 1 žlička kurkume
- voda

Neolupljen krompir skuhamo v vodi. Ko ni več pretopen, ga olupimo. (Če ga bomo lupili popolnoma ohlajenega, bomo to opravilo nekoliko težje opravili.) Na olju prepražimo sesekljano čebulo. Dodamo na kocke narezan krompir

in začimbe. (Kurkumo lahko kupite v vseh bolj založenih trgovinah, nekoliko težje je dobiti gorčična semena. Če jih nimate, jih lahko mirno izpustite.) Dobro premešamo in kuhamo 5 do 10 minut. Če želimo, ga lahko postrežemo s chapatijem. Indijci ga namreč jedo kar z rokami. Odlomijo košček chapatija, s katerim postrgajo krompir s krožnika.

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk, e-mail paljk@noviglas.it
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,
tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst.
Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebnostne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 15. maja, ob 14. uri.

Dežela vinotočev, šmarnice in gradov v oblakih (2. del)

Tu ni časa za počivanje

Jutro na Gradiščanskem se začena zgodaj, s prešernim ptičjim petjem, s kikrikikanjem, z gaganjem in s pisanim veseljem barv. Tako, da si ne moreš kaj, da bi se tudi sam, takoj po obilnem zajtrku, ne odpravil na jutranji sprehod. Z vrha gričev nas že prvi dan pozdravlja pokrajina brez konca. Ne vzljubiš je na prvi pogled, kot vzljubiš otok ali morski zaliv, kamor se ob tej uri vračajo ribiške ladje ob glasni spremljavi galebob in prvih sončnih žarkov. Panonija deluje v prvem trenutku utesnjujoče, kljub prostranosti, celo moreče. Kamorkoli se ozreš, povsod polja, vinogradi, ki se počasi utapljajo v obsevu gozdov, in nižina, povsod nižina, ki ji ni videti konca, ki nima obzorja. Vse je neskončno, vse je nekako že napisano. Del preteklosti, ki je tudi sedanjost. Že sama predpanonska Gradiščanska sega tja do Dunaja, na vzhodu se rodovitna nižina spaja z Madžarsko pustjo, z neskončno rusko nižino, s tistim, kar dejansko čutimo in občutimo kot kontinent v pravem pomenu besede. Ko gledam to pokrajino, kjer polja in vinogradi ne dopuščajo časa za sanje in odhajanje (ki ne morem kaj, da ne bi pomislila na dolge zimske dni, na temo in meglo, in se mi ne zdi čudno, da je v tej srednjeevropski vsakdanjosti našel tako plodna tla filozofski pesi-

mizem, kalvinizem in način življenja, ki je videl človeka v funkciji dela, požrtvovalnosti, predanosti in racionalnosti. Nižina, kjer človeške, kmečke roke še dandanes ustvarjajo nezamisljiv dobiček, ne pozna časa za sanjarjenje, za lenarjenje, za postavljanje. Tak občutek dajejo ti kraji obiskovalcu ob vsakem koraku. Ob prvomajskih praznikih sicer v vsaki vasi vestno dvigujejo mlaj, praznovanje deluje tiho in urejeno, nekateri izobesijo avstrijsko zastavo, a časa za pohajkovanje in počitek ni. Za popivanje in pijančevanje še manj. Tudi v teh prazničnih dneh motorji traktorjev brnijo vsepovsod, in ko se že v noči vozimo proti Güssingu, nas marsikje presenetijo luči močno gozdnih strojev, ki že v popolni temi orjejo, obdelujejo ali škropijo neskončna polja. Polja, ki zahtevajo vestnega, delavnega in požrtvovalnega človeka. Polja, ki so tako prostrana, da se kot valovi zajedajo v širne gozdove, valovijo v večeru in potem tiho pristajajo v obsevu vinogradov in petju murnov. Nižino vzljubiš šele tedaj, ko jo spoznaš, ko o njej razmisliš, ko se zaveš njenega pomena. In tedaj ti prične k srcu. S prostranostjo obzorij, za katerimi začutiš Evropo, staro in novo, in njen počasni, še vedno zaspani utrip. Gradiščanska je, čeprav gre za nizko gričevnato in nižinsko pok-

rajino, po številu prebivalcev najmanjša dežela v Avstriji. 3965,46 km² površine pokrivajo po večini polja in vinogradi, ne gre pa prezreti obsežnih in bogatih panonskih gozdov. Glede na površino gre v resnici za tretjo avstrijsko deželo, kot zanimivost pa naj navedemo, da je, kljub kmečki tradiciji, ki sega daleč v

zgodovino, narava odlično ohranjena, eno tretjino celotne površine zavzemajo naravni parki, ki privabljajo na daljni avstrijski vzhod predvsem kolesarje in ljubitelje jahalnih športov. Mi smo se sicer na pot odpravili nenačrtno, naše srce pa je osvojil Güssing s svojo gričevnato okolico in toplim pridihom južnega Burgenlanda. Po štiridesetdnevem predvelikonočnem postu brez

vsakega alkohola je usoda hotela, da smo se nastanili ravno v osrčju naravnega parka Weinidylle, po naše "Vinska idila". Južna Gradiščanska je najmanjša pokrajina te dežele, celih 500 hektarov pa tu pokrivajo lično urejeni vinogradi. Arhitektura je tipično panonska, podolgovate, nizke hiše ob cesti z notranjimi dvorišči so obdržale zgodovinske značilnosti, vodorovni kičaste tirolske arhitekture tu skoraj ni in tudi kričeče

barvanih fasad, ki so s severa preplavile slovenske vasi, ne najdemo. Sicer je Gradiščanska mejna pokrajina po kulturi sicer nemška, čeprav je do plebiscita leta 1921 pripadala Madžarski, a vendarle prepojena s panonsko miselnostjo in načinom življenja. Sever dežele se ponaša s svetovno priznanim sladkim vinom Ruster Ausbruch, osrednja Gradiščanska slovi po modri frankiji (Blaufränkisch), jug te dežele in predvsem okolica Güssinga pa slovi po spornem in svojevrstnem vinu, ki je meni, nekoliko zaradi zgodovine, nekoliko zaradi okusa, osvojilo srce. Gre za prastaro mešanico, Uhudler, v naših krajih bi mu rekli kar šmarnica, osvoji pa te z aromo po divjih jagodah in opoj-

nim, značilnim vonjem. Uhudler sicer prištevamo k belim vinom, njegova barva pa je drugačna od vinotoča do vinotoča, odvisno pač od mešanice grozdja. Gre za več necepljenih sort, med katerimi je tudi naša izabela, poleg nje pa še ripatella, concord, delaware in elvira. Vse sorte so odporne proti boleznim in ne potrebujejo posebnega gnojenja, tako da so premeteni Avstrijci vino, ki sploh ne sme na ocenjevanja, ker ne spada med zlahtne sorte, proglasili za ekološko vino. In dejansko tudi je, kajti način obdelovanja v teh krajih je veliko bolj ekološki in prijazen do narave kot pri nas. O izvoru imena samega pripoveduje tudi anekdota. Nekdaj je bilo prevoznih sredstev malo in v času trgatve so morali možje po več dni preživeti v zidanicah daleč od doma. Ko so se vračali domov, so žene opazile, da so njihove oči na široko razprte, seveda so bile prepričane, da zaradi pijače, ne pa zaradi utrujenosti, in so može zasmehovale, da imajo "oči kot sova". "Uhu" namreč v nemščini pomeni sova in po vsej verjetnosti je uhudler ime za vino, ki je vzrok sovijih oči.

Leta 1930 so sicer prodajo šmarnice v Avstriji prepovedali, češ da je v teh necepljenih in neplemenitih sortah preveč metilnega alkohola, kar so zadnje raziskave zanikale. Med leti 1936 in 1961 so te vinograde skoraj popolnoma opustili in vino imeli samo za domačo uporabo, po zaslugi združenja Prijateljev uhudlerja (Verein der Freunde des Uhudler) pa so leta 1992 odpravili prepoved točenja in prodaje šmarnice, na južnem Gradiščanskem pa je vino spet zaslovelo in privabilo turiste in radovedneže. Kaj naj vam rečem? Meni je uhudler všeč, predvsem peneca verzija, glava pa po njem ne boli, nikoli, to vam zagotavljam!!! No, Gradiščanska seveda slovi tu-

di po zlahtnih, svetovno znanih sortah, v prvih majskih dneh pa se po gričih, sredi vinogradov in sadovnjakov pojavljajo prvi vinotoči (Buschenschank). Gre pravzaprav za naše osmice, saj ne smemo pozabiti, da so tudi na Krasu osmice nastale pod staro Avstrijo, ime pa izvira iz dejstva, da so bile lahko po zakonu odprte osem dni, podobno kot vinotoči na Gradiščanskem. Mi se seveda nismo odrekli obisku prijaznih domačij, h katerim je vabila smrekova veja ali pisan venček, poleg bellega in rdečega vina, ponekod je bila proizvodnja kar vrhunska, smo seveda poskusili še štajerski fižol, ki po velikosti (in tudi po okusu) lepo prekaša naš sivček ali prebranec. Odlična sta bila tudi skuta in sir, mesojedci so imeli seveda na izbiri še celo vrsto namolkov in mesnih specialitet. Cene so predvsem za Avstrijo smešno nizke, za osem, devet evrov si dve osebi lahko privoščita kmečko večerjo in pijačo, domačini pa so prijazni, radovedni in klepetavi. Za naju, ki z nemščino le nerodno opletava, kar preveč klepetavi.

Vinotoči se nahajajo največkrat na lepi, razgledni legi, sredi nizkega gričevja, kjer poleg trt gojijo še vsakovrstno sadno drevje, tudi češnje, breskve in marelice, ki rastejo v Sloveniji le ob morju. Najbolj zanimivi za nas pa so veliki nasadi bezga. Bezgov sok ali po nemško holunderblüten Saft izdelujejo iz bezgovih cvetov, tako kot ga tudi pri nas na kmetih, razlika pa je v tem, da je v Avstriji zelo priljubljen in je pravzaprav poleg piva nacionalna pijača. Na prodaj je v vseh trgovinah, točijo ga v bifejih, planinskih kočah in gostilnah. V toplih poletnih dneh je sok iz bezgovih cvetov vsekar odlična in zelo osvežujoča pijača, tako z navadno kot z mineralno vodo.

Suzi Pertot

Uspeh našega nogometnega moštva Kras spet v D ligi

Ledeni možje so v mrzli in vetrovni nedelji prinesli zamejskemu športu doslej največji športni dosežek v moštvenih panogah v letošnji sezoni. Nogometaši Krasa so po eni sami sezoni v deželni elitni ligi spet napredovali v državno D ligo. V Repnu so prouvrščeni gostitelji v zadnjem krogu igrali neodločeno proti glavnemu tekmeču Fontanafreddi, kar je bilo dovolj za končno zmago s točko naskoka pred trdoživo enajsterico iz pordenonske pokrajine. Odkar je vodstvo repenskega nogometnega kluba (ki kot vodilna članska ekipa tudi usklajuje gi-

V Repnu je bil v nedeljo pravi športni praznik. Kot se spodobi za take priložnosti, je šlo za pravo športno dramo. Ko bi gostje na koncu dosegli zmagoviti gol, bi namreč prehiteli domače in ti bi se morali znojiti še cel mesec v neugodnem play-offu po raznih koncih države. Tako pa so proslavljali pod polno domačo tribuno, noreli po kiosku ob igrišču in v sprevedu na improviziranem traktorju praznovali, kot je treba, po vaških cestah. Akterji tokratnega dosežka so bili v veliki meri polpoklicni nogometaši, ki jih je uprava angažirala iz drugih okolij, iz Furlanije, Veneta, neka-

sezono odločili za ta preobrat. Zamenjali so tudi tehnično vodstvo, saj se je po neuspešni sezoni izpred nekaj let vrnil na repensko klop Belorus Sergej Alejnikov, nekdanji vrhunski nogometaš in nekdanji član Juventusa ter reprezentance Sovjetske zveze. Prvenstvo za belo-rdečo ni bilo lahko, v prvem delu so igrali vse prej kot prepričljivo in precej zaočitali za vodilnimi. V nadaljevanju elitne lige pa so se ustrezno uigrali, izgubili le eno tekmo in s pridom izkoristili dejstvo, da so v bistvu trenirali enkrat več kot nasprotniki. K sreči je bilo tekmovalje izjemno izenačeno (vse do dveh krogov pred koncem je bilo za prvo mesto še v igri kar pet ekip) in uspelo jim je nadoknaditi zamujeno ter uloviti vodilne položaje.

Da ne bomo krivični, izjemno dragocen je bil tudi doprinos domačih, slovenskih igralcev in ostalih članov te zmagovite armade. Kapetan Radenko Knežević je tudi letos prispeval kar 16 golov, domačin Dimitri Batti je bil v obrambi kot po navadi utripajoče srce moštva, Rok Božič je bil vseskozi stebler na sredini igrišča, zelo ugodno pa sta presenetila tudi mladinci Luka Carli in Alex Rossone, ki sta odigrala kar nekaj pomembnih minut. Ne gre pa pozabiti na delo Alejnikovih sodelavcev v strokovnem štabu in pa neutrudnih odbornikov ter športnih delavcev, ki stojijo vsakodnevno ob strani ekipe, s katero diha cel vasi in vsa repentabska občina.

HC

NAMIZNI TENIS
Ženska A2 liga - Play-off: Kras - Norbello 4:0, Kras - Torino 4:1, Kras - Genova 2:4, Kras - Coccaglio 1:4
NOGOMET
Elitna liga: Kras - Fontanafredda 1:1
Prov uvrščeni Kras je napredoval v D ligo!
Promocijska liga: Trieste Calcio - Juventina 0:1, Marignacco - Vesna 0:3
1. amaterska liga: Sistiana - Primorec 1:1, Savodnje - Azzurra 5:1
Juventina, Primorec in Savodnje bodo sodelovali v končnici za napredovanje.

2. amaterska liga: Centrosedia - Zaria 2:3, Breg - Begliano 1:2, Romana - Primorje 3:1
3. amaterska liga: Villa - Mladost 3:1
KOŠARKA
C1 liga - Play-off: Jadran - Cormons 91:54
C2 liga - Play-off: Breg - Romans 79:72
Jadran, Bor in Breg so se uvrstili v polfinalne končnice.
ODBOJKA
Ženska C liga - Play-out: Latisona - Zalet 3:1
Moška C liga - Play-out: Sloga - Val 0:3, Basiliano - Soča 3:1
Ženska D liga - Play-out: Zalet - Lignano 1:3

banje združenih slovenskih mladinskih postav na Tržaškem) v sezoni 2004/2005 prevzela podjetniška družina Kocman, je bilo to že peto napredovanje. Začeli so v rekreativni drugi amaterski ligi in pred dvema sezonama preko play-offa že enkrat prišli do ugledne četrtoligaške konkurence, v kateri pa so vzdržali samo eno sezono. Letos pa so na novo naskakovali vrnitev v D ligo, ki jim je naposled tudi uspela. Med veseljačenjem na igrišču po tekmi je predsednik Goran Kocman že takoj dodal, da je D liga objektivno največ, kar si lahko društvo privoščiti.

JURIJ PALJK

KAJ SPLOH POČNEM TUKAJ?

112

"Vse ima svoj čas. Vsako početje pod nebom ima svoj čas: je čas rojevanja in čas umiranja, čas sajenja in čas, da se zasajeno izruva, je čas ubijanja in čas zdravljenja, čas podiranja in čas zidanja, je čas jokanja in čas smejanja, čas žalovanja in čas plesanja, je čas razmetavanja kamnov in čas zbiranja kamnov, čas objemanja in čas, ko se ne objema, je čas iskanja in čas, ko se človek sprizani z izgubo, čas spravljanja in čas, ko se meče proč, je čas paranja in čas šivanja, čas molčanja in čas govorjenja, je čas ljubezni in čas sovraštva, čas vojne in čas miru. Kakšno korist ima tisti, ki kaj dela, od tega, za kar si toliko prizadeva?" so čudovite besede Pridigarja v knjigi vseh knjig, ki sem jih šel poiskati te dni, ko sem se vrnil z enega od (pre) številnih pogrebov, na katere sem šel v minulih dveh mesecih, da bi se poslovil od prijateljev in znancev. Niti na enem od omenjenih pogrebih se nisem spraševal, kaj sploh počnem tukaj, saj se mi zdi naravno, da se grem posloviti od ljudi, s katerimi sem drugoval, prijateljeval, živel, sobival in vse bolj se mi tudi zdi, da me je z vsakim zadnjim slovesom manj.

Niz pogrebih se je začel s smrtjo moje mame, ki je pred smrtjo odtrpela veliko, veliko več, kot sem bil in sem sam pripravljen še danes sprejeti. A smrt te ne vpraša, ali si pripravljen sprejeti. Enostavno pride. V minulih dveh mesecih je odšla v večnost skupina prijateljev in znancev, sodelavcev, ki so mi veliko pomenili, o nekaterih sem napisal, smo pri časniku napisali nekaj poslovnih besed, o drugih ne, vsem pa je bilo skupno to, da so mi v življenju veliko dali, vsak na svoj, njemu ali njej lasten način. O neponovljivosti vsakega življenja mi to govori. O enkratnosti vsakega posameznika in skupni ujetosti v tu in zdaj, o minljivem in večnem nam to govori. Kot da bi mi smrt najbolj jasno govorila o lepoti življenja!

Pisati o tem, kakšno praznino so pustili za seboj, se mi zdi preveč ceno, čeprav jo nosim v sebi. Še bolj kot praznina pa v meni odmeva tista nedorečenost, ki se je osebno dotakneš ob vsaki smrti bližnjega človeka, gre za tisto "umanjkanje", ki kar kliče po tišini in večnosti obenem, čeprav je istočasno tako minljivo, tako človeško, tako naše, tako pristno ljudsko, obče čuten. In zato boli, a tudi pomirja. S seboj in svetom.

Vsak odhod v večnost, vsaka smrt bližnjega se nas dotakne, še posebej smrt dragih ljudi, s katerimi smo v življenju delili dobro in zlo. In se mi zato zdijo vse besede preveč banalne, da bi z njimi

lahko opisal stanje duha vsakega od nas, ki se udeležimo pogreba.

Na pogrebu prijatelja prof. Silvana Kerševana se nas je zbralo ogromno. Izjemno veliko nas je bilo v cerkvi sv. Ignacija na Travniku v Gorici, ki smo med pogrebno mašo minulo soboto z vseh vetrov zbrani spremljali obred ter poslušali presunljivo lepo petje njegovih glasbenih gojencev in prijateljev.

Ker sem s prijateljem Silvanom o tem pred leti govoril, lahko mirno zapišem, da sem se ob pogledu na izjemno veliko število pogrebcev ponovno vprašal, kaj se dogaja z nami, saj se zdi, da so prav pogrebi postali naše največje javne množične manifestacije. Kot da bi samo še, ali pa toliko bolj, prav ob pogrebi začutili in vedeli, da smo skupnost! Spominjam se, da je Silvan ob pogovoru o tej temi pred leti zamišljeno ter molče gledal nekam predse, kot je on znal. Vem, da mi je nekaj rekel o mladici, ki je kdajkoli z njim sodelovala, da ne bi o njem kaj lepega napisal in tega delil z drugimi, pa naj je šlo samo za njegov "Capisci"? ali pa njegov jutranji pozdrav "Dober večer"! ali pa še njegov bolj prepoznaven: "Bilo je lepo, ne, zelo lepo je bilo, ne"!

Zato si upam napisati, da jih je bilo na njegovem pogrebu veliko, ker jih je imel rad. Mladi točno vedo, kdo jih ima rad in kdo jih nima. In so zato množično prišli na njegov pogreb, veliko njegovih gojenk in gojencev je prišlo že ob deveti uri na skupne pevske vaje, kar samo potrjuje gornjo trditve. Silvan jih je imel rad!

Ko smo se pred cerkvijo na Travniku po maši s pogledom na odhajajoče pogrebno vozilo zadnjič poslovili od Silvana, je pristopila k meni prijateljica Violeta in mi prijazno rekla, da je med mašo razmišljala o tistem mojem zapisu izpred veliko let in o prijatelju misijonarju Danilu Lisjaku, ki me je blago opozoril na to, da postajajo pogrebi pri nas največje javne manifestacije, zamišljeno, a tudi veselo je še dodala, da bi si sama želela za svoj pogreb mašo, ki bi jo daroval gospod Marijan.

"Ma dej no!" sem rekel, "pa ja ne boš mislila na..." Lepo se je nasmešnila in izgubila sva se v množici znancev.

In se mi je zdelo, da je Silvan iz onstranstva ironično ponovil tisti svoj: "Bilo je lepo, ne? Zelo lepo je bilo, ne"!

Relecta-Ponovno branje

Marko Kravos, Trikotno jadro

Rubriko *Relecta-Ponovno branje* nadaljujemo z obravnavo zbirke *Trikotno jadro* tržaškega pesnika Marka Kravosa, ki jo je v Trstu in Kopru leta 1972 objavila založba Lipa. Izvod zbirke, ki sem ga zasledil na policah Kosovelove knjižnice v Sežani, je avtor tudi podpisal. Zavihek platnice njegove pesniške zbirke je tokrat za spoznanje krajši od tistega, na katerega sem nalepil prejšnji pri Miroslavu Košuti. Na njem je poleg nekaterih biografskih podatkov o avtorju zapisan podatek, da Kravos objavlja v večini revij v Sloveniji in zamejstvu, kljub svoji tedanji mladosti (29 let) pa so ga že prevedli v srbski, hrvaški, makedonski, ruski in italijanski jezik. Če smo zadnjič zapisali, da je bila Košutova zbirka *Morje brez obale* njegov pesniški prvenec, tokrat za Kravosa ne moremo trditi istega. Pred to so namreč njegove pesmi izšle v skupinski zbirki z naslovom *Štirinajst* (1967) in v publikaciji z naslovom *Pesem* (1969). Kar pa na prelomu šestdesetih in sedemdesetih let družijo oba pesnika, je element morja, ki je pri Košuti

razpoznaven iz samega naslova njegove pesniške zbirke (*Morje brez obale*), pri Kravosu pa je prav tako umeven iz samostalnika jadro. Poleg tega Kravos morje izrecno omenja v uvodnih verzih svoje pesniške zbirke, ko pravi: "S prosojnimi zrkli se nebo in morje gledata. Vsa modra je njuna ljubezen. In prav na sredi trikotno jadro". Knjiga se torej začneja s trino-

mom jadro-morje-modro, kakršna je tudi njena platnica. Glede same vsebine zbirke

Marko Kravos (foto JMP)

Trikotno jadro bi lahko dejali, da je le-ta nekakšna "sandwich varianta" pesniške publikacije. V njej sta namreč "zunajevropska" ciklusa *Pesmi o Kuwaji* in *Pričevanje iz Teskuka* stisnjena med razdelka z naslovom *Trikotno jadro* in *Stare pesmi*. Avtor svoje pesnjenje začneja domoljubno, ko piše o svoji deželi, ki je dežela sonca, širne vode, pravice in burje, kamenja in brinja in podobnih reči, v kateri hodijo ljudje pokonci. Na Kosovela se Kravos navezuje v pesmi z naslovom *Kras*, katere mu pa z razliko od tomajskega pesnika pridaja element morja in motiv Lepe Vide. Nekoliko bolj se njegovi občutki ponotranjijo v pesmih z naslovom *Znamenje, Mavzolej, Besede* in drugih. Najbolj zanimiva iz tega ciklusa pa je prav gotovo njegova *Izjava*, v kateri avtor pravi, da je nekam nemiren. Napisana je bila jeseni leta 1969, torej

v času, ko so se v Evropi dogajali veliki družbeni nemiri in pretresi.

Drugi in tretji ciklus zbirke *Trikotno jadro* sta, kot že rečeno, posvečena Kuwaji in Teskuku. Z njima je avtor idejno zapustil svoj geografski prostor, stisnjen med Kras in Jadransko morje, ali če želimo med Ljubljano in Trst, torej prostor, ki so ga v tistem času zaznamovale politične in ideološke razlike in ki ga je delila še trdno in dobro stoječa državna meja. Pišo o Kuwaji

se avtor dotika "prvin" človekovega življenja, denimo poroda, bojevanja, plesa, lova, urokov, starosti, smrti. Njegovo Pričevanje iz Teskuka pa je v več pogledih veliko bolj mistično, saj so že sami naslovi pesmi taki, da jih brez ustrezne razlage bralci težko razume (Keotetl na zemlji, Keotetl, Keotetlov red itd.)

V Starih pesmih, ki jih je avtor po vsej verjetnosti že objavil drugje (podatka mi žal ni uspelo preveriti), se njegovo pesnjenje vrača v bolj "običajne" in nam bližje smernice. V njem Kravos piše o gotskem meču, o morju, o morskem objemu. Avtorjev verz je tu bolj normiran, tam pa bolj prost. Sama kitica oblika pesmi je raznolika, kitice pa v glavnem ne presegajo deset verzov. Avtor v njih tu pa tam uporablja epifore in anafore, na rimo pa ni preveč navezan.

Primož Sturman

Poslušajmo ... z branjem

Esperanza Spalding – Radio music society (Heads up, 2012)

Da bi ji le uspelo! Esperanzi Spalding, namreč, teje glasbeni fenomen – ki svetovnega jazza za široke množice, ki preizkuša aktualnost radijskega medija z novo ploščo *Radio music society*. Zadnji izdelek karierni in izobraženi mladenke, ki je presunila svetovno poslušalstvo z vznemirljivo simbiozo energičnega kontrabasa in tenkočutnega glasu, lahko razumemo kot bolj radijski in pop kompliment letu dni starejši plošči *Chamber music society*, ki je nagradila prvo, vzneseno fazo Spalding-manije s ploščama *Junjo* (2006) in *Esperanza* (2008).

Ob osemindvajsetletni ameriški poliinstrumentalistki (rojena je oktobra 1984!) je že obnorel svet; prešla je dve nagradi Grammy, obkrožila najprestižnejše koncertne dvorane, nastopila v Beli hiši in na podelitvi Nobelovih nagrad, sodelovala z velikani, kot so Pat Metheny, Joe Lovano in Stanley Clarke ter, ne boste verjeli, obiskala Trst. Kdor je pred dvema letoma očarano strm

mel v suhceno, 'grivonošo' postavbo na prevelikem odru trga Zedinjenja Italije, je "ulovil" čarovnijo, ki ji bomo težko še pričla v naši bližini. Esperanza Spalding je zala in perspektivna mlada glasbenica s klasično jazz podkvijo, ki se v svojem avtorskem delu rada spogleduje s komorno muziko, latinskoameriški ritmi in ohranja preverjeno sporočilno moč starega dobrega vokalnega jazz in soula. Njeno trhlo telesce skriva zadihano, bolj dekliski kot ženski glasek ter žilavo nabritost funky prstov, ki izražajo izredno energijo preko trdih, zarjavelih strun odrsanega kontrabasa. Navidezni paradoks podoba vsebina rešuje pogled na labirint njenega afro-lasišča, ki daje vtis častitljivega hranilca stoletne jazz kulture, kot bi v svoji glavi hranila kolektivnega duha, od ragtime-a do free jazz.

Radio music society je v primerjavi s produkcijo prvih let zelo izdelan, sodoben plošček. Pop, funk, (neo) soul, jazz in hiphop so nedvomno koordinate, zapečatene v močno prepustni fuson. Uspelo ji je prevesti kompleksno igro zvoka v lahko prebavljivo zgodbo. Ne morete mimo vrhunske predelave Weynea Shorterja "Endangered Species", za tople poletne dni pa bo ravno pravšnji radiu prijazen 'Stikl'c' "Black gold". Celotna plošča je polna instrumentalne gibljivosti in r'n'b-jevskega ritmiziranja, ki polni baterije poslušalčevih ušes. Na trenutke kot Sacher torta, nasičena in preokusna, na trenutke rahla in delikatna. Esperanza Spalding za vse!

Jernej Šček

Teden dni v Berlinu (8)

Muzej fotografije, Neue Nationalgalerie ...

Na koncu lepega drevoreda se bohoti dvorec Charlottenburg. Do tja sem se sprehodila, ko je nekaj sončnih žarkov sicer pokukalo izpod oblakov, a je mraz kar silil v kosti. No, resda je bil oktober, a v primerjavi z domačimi temperaturami je bil to zame takrat pravi mraz! Z dekletoma smo si baročni grad dodobra ogledale. Z njegovih oken smo imele čudovit razgled na vrt, a sprehoda po vrtu si vseeno nismo privoščile. Mraz je zmagal, vdale smo se in se raje držale toplejših koticov.

tudi plastične ženske noge, ki jih je fotografiral. Njegova življenjska zgodba je izredno zanimiva. Rodil se je sicer v Berlinu, a je pri osemnajstih zbežal iz nacistične Nemčije z dvema fotografskima aparatoma. Najprej je odšel v Singapur in nato v Avstralijo. Svoje ljubezni do fotografije nikoli ni zapustil. Ljubezen se je spreminila v poklic in ga popeljala naokoli po svetu, kjer je fotografiral za najpomembnejše modne revije in razstavljal v različnih galerijah. Leta 2004 je umrl in kmalu zatem je nastal muzej Helmut

smo prijateljične prijatelje, s katerimi se je tu družila, najboljšo pizzerijo v Berlinu, v kateri seveda delajo pristni Neapeljčani. Tam se mi je naenkrat zdelo, da sploh nisem v Nemčiji. Če se ne bi mi med seboj pogovarjali v angleščini, bi resda mislila, da sem neke v Italiji.

Ena najbolj zanimivih berlinskih znamenitosti je seveda Berlinski zid, od katerega je ostalo boro malo. Marsikje je na tleh označeno, da je tam potekal zid. Prijateljica mi je povedala, da sta bila dejansko dva zida. Med njima so živel zajci in, kot se za zajce spodobi, se jih je nabralo kar veliko, toliko, da so jih potem tudi ubijali. V spomin nanje pa so tu pa tam pritrjeni obrisi zajcev na pločnikih. No, največji del zidu, ki še stoji pokonci, se imenuje East side gallery in se nahaja v predelu Friedrichseina. Dolg je 1300 m in je dejansko muzej na prostem. Več umetnikov je zid okrasilo in porisalo, nekateri deli nosijo politično sporočilo, drugi so le sanjske vizije umetnikovih umov. Če bi bila sama, bi si verjetno tisti dobri kilometer zidu ogledala še počasneje, a družba

Karaoke na Flohmarkt am Mauerpark

skorajda znanstvene metode sposobna razburkati obzorje gledalcev. Stoli, mize, pohištvo, svetilke... sprehod skozi Bauhaus je bil tudi izredno zanimiv. Prikazal je zgodovino Bauhauusa in razvoj modernega designa. Izmed avtorjev, povezanih z Bauhausom, mi je najbolj ostal v spominu Mies van der Rohe z zanimivimi maketami in s svojo osrednjo idejo, da morata biti arhitektura in design trdno povezana.

Nedelja popoldne. Kaj je lepšega kot obisk boljšega trga Flohmarkt am Mauerpark. V prijetni družbi starih in novih prijateljev sem se sprehajala med stojnicami, si ogledovala ročno izdelane verižice, obleke, pohištvo, hrano... Tam lahko najdeš, karkoli iščeš. Seveda se je trlo ljudi. Berlin je živo mesto, polno mladih in življenja polnih ljudi. Tako mnenje sem si nazadnje ustvarila po tednu dni. Tak je bil občutek, ko smo se usedli na vrh grička in poslušali karaoke, na prostem seveda. Prijeten in sproščen občutek. V Berlin bi se z veseljem vrnila.

Slavica Radinja

Grad Charlottenburg

Ko sem bila z novima znanckama v okolici postaje Zoo, sem si sicer želela ogledati še muzej fotografije, a njiju ni preveč zanimal. Tja sem se torej vrnila sama. Muzej hrani polaroidne in fotografske znanega modnega fotografa Helmuta Newtona. Čudovite fotografije, ki so včasih skoraj nasilne, pogosto prežete z zelo eksplisitno erotiko. Veliko fotografij prikazuje akte, a se ženske večkrat zdijo kot iz plastike, včasih to res so. Razstavljene so bile na primer

Newton Foundation v njegovem rojstnem Berlinu.

Če si v mestu le en teden, se ti kdaj zgodi, da tečeš z enega konca na drugega, včasih si programa ne urediš najbolj smotno, pa se vseeno ne "sekiras". Tako sem se s podzemno odpeljala do Alexanderplatz, kjer sem bila zmenjena s prijateljico, ki je takrat živela v Berlinu, in drugo punco, ki je bila pri njej na obisku. Skupaj smo preživele zelo prijetno popoldne in večer. Spoznale

je bila nadvse prijetna in zanimiva.

Nedelja dopoldne: spet si ogled mesta priredim sama, v skladu s svojimi okusi. Seznam stvari, ki si jih nisem še ogledala, je seveda predolg, da bi lahko vse izpeljala. Odločim se za Neue Nationalgalerie in Bauhaus. Že sama stavba arhitekta Ludwiga Mies van der Rohe je izredno zanimiva. Še večje pričakovanje pa v meni vzbudi seznam avtorjev, ki so

tu razstavljeni: Picasso, Dali', Miró', Klee, Kandinskij... Ko pridem tja, pa žal ugotovim, da si stalne razstave ni mogoče ogledati, ker galerijo obnavljajo. Odprta pa je razstava šestindesetletne umetnice Taryn Simon iz New Yorka z naslovom *A living man declared dead and other chapters I-XVIII*. Razstava se zaradi tematike dotakne srca opazovalca. Osemnajst poglavij opisuje osemnajst različnih grozot, ki so se dogodile po svetu. Zanimiv je njen skoraj znanstveni pristop k stvari. In vsakem razstavnem panoju je prikazana ena zgodba. Na levi strani so portreti oškodovanih oseb. Ko se osebe niso hotele fotografirati, je fotografiran le bel prostor. Na desni strani pa so opis zgodbe in fotografije dokumentov oz. dokazov. Zelo raznolike zgodbe združuje enaka forma, ki jo je avtorica izbrala, kot da bi hotela prikazati, da je zlo, ki se skriva za vsimi zgodbami, v bistvu enako. Portreti se ponavljajo na vsakem panoju, s tem izgublja vsaka fotografija svojo enkratnost. Vse preveč jih je, da bi

si lahko človek vsako natančno ogledal. A ponavljajoči se motiv sporoča, da se človek še ni naučil ničesar iz zgodovine, saj ni sposoben spoštovanja in nenasilja. Prikazana je na primer zgodba o Srebrnici, največjem genocidu na evropskih tleh po drugi svetovni vojni. Prikazana je prodaja nekega zdravlila, ki so ga na Škotskem množično kupovali, saj so reklame zagotavljale, da je zdravo, a se je zaradi tega rodilo ogromno pohabljenih otrok. Prepričana sem, da je takih zgodb veliko več, kot jih je bilo tam prikazanih. Zagotovo je avtorčin pristop zelo zanimiv, saj je preko

Graffiti v bližini Flohmarkt am Mauerpark